

Biuletyn

specjalistyczno-
informacyjny
budownictwa

Informacje z POIIB
- str. 2-3

Podlaski Wojewódzki
Inspektor Nadzoru Budowlanego
Jakub Grzegorezyk
o znowelizowanym
prawie budowlanym
- str. 4-5

Nowa inwestycja drogowa
w Białymstoku
- str. 8-9

Rynek Kościuszki – centrum Białegostoku.

STABILATOR Sp. z o.o. jest specjalistyczną firmą budowlaną, do niedawna wchodzącą w skład szwedzkiego koncernu SKANSKA. Firma rozpoczęła stałą działalność w Polsce w 1990 r.

STABILATOR w obecnej formie organizacyjnej, tj. spółki z o.o., działa od maja 1995 r.

Od stycznia 2002 r. Spółka funkcjonuje jako wyłącznie polskie przedsiębiorstwo.

Świadczone przez nas specjalistyczne usługi budowlane są realizowane w oparciu o wysoko wykwalifikowaną, stabilną kadrę inżynierską z wykorzystaniem własnego parku maszynowego.

STABILATOR wykonuje szereg specjalistycznych usług budowlanych, między innymi:

1. różnorodne roboty fundamentowe, wykonywane również w trudno dostępnych miejscach, z zastosowaniem ścianek stalowych, ścianek „berlińskich”, kotew gruntowych, mikropali iniekcyjnych, ścianek szczelnych zapuszczanych bezwstrząsowo przy użyciu wibratorów wysokich częstotliwości;
2. wzmacnianie gruntów metodami iniekcji cementowych i chemicznych:
 - kolumny wapienno-cementowe,
 - iniekcje wzmacniające i uszczelniające;
3. ochrona brzegów zbiorników wodnych, wzmacnianie i stabilizacja skarp, wałów przeciwpowodziowych i innych obiektów hydrotechnicznych z zastosowaniem murów oporowych ciężkich i lekkich kotwionych, gabionów i materacy gabionowych, gruntu zbrojonego;
4. kompleksowe zabezpieczanie obiektów zabytkowych o dużej wartości historycznej;
5. rozbiórki i cięcie betonu przy pomocy pił i sznurów diamentowych, wiercenia rdzeniowe;
6. wzmacnianie i naprawy konstrukcji żelbetonowych przy użyciu betonu natryskowego.

Prace realizujemy kompleksowo, poprzez przygotowanie koncepcji, projektowanie i wykonawstwo. Współpracujemy z placówkami naukowo-technicznymi. Posiadamy sprzęt do badań rozpoznawczych oraz sprzęt pomiarowy do pomiaru osiadań, odkształceń oraz wibracji emitowanych na budowie. Pozwala to na optymalizację projektowania i bezpieczne wykonawstwo. **STABILATOR** wykonuje roboty na terenie całej Polski.

Zapraszamy partnerów do współpracy w rozwiązywaniu i realizacji zadań będących przedmiotem naszej działalności.

KONTAKT:

STABILATOR Sp. z o.o.
81-506 Gdynia, ul. Stryjska 24
www.stabilator.com.pl, info@stabilator.com.pl
tel.: +48 (58) 622 48 83, 622 52 40,
fax: +48 (58) 622 26 63

Biuletyn

specjalistyczno-informacyjny
budownictwa

Oddajemy do rąk Państwa pierwszy numer Biuletynu Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Chcielibyśmy na jego łamach informować Państwa o tym, co się dzieje w Izbie, o zmianach w przepisach prawnych oraz o innych wydarzeniach ważnych i interesujących dla zrzeszonych w POIIB specjalistów różnych branż budownictwa.

Mamy nadzieję, że nasz Biuletyn stanie się na Podlasiu popularnym piśmie branżowym, uwzględniającym potrzeby i odpowiadającym na głosy środowiska budowlanego.

Redakcja

Redakcja

Polski Związek Inżynierów i Techników
Budownictwa Oddział Lublin
20-029 Lublin,
ul. M. Curie-Skłodowskiej 3 pok. 17 i 19
tel. (0 81) 532 29 66,
tel./fax (0 81) 532 91 29

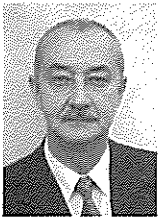
Redaktor naczelny

Joanna Gierak
tel./fax (0 81) 532 91 29
e-mail: j.gierak@interia.pl
Reklama i Marketing
Grażyna Skowrońska
tel. (0 81) 532 29 66,
tel./fax (0 81) 532 91 29

Redakcja w Białymstoku

red. Barbara Klem
ul. M.C. Skłodowskiej 2
15-097 Białystok
tel./fax (0 85) 742 49 55
e-mail: klem@csk.pl

Drodzy Czytelnicy

Jestem zaszczycony, że mogę powitać Państwa na łamach naszego „Biuletynu specjalistyczno-informacyjnego budownictwa”. Jest to pismo dla członków Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów

budownictwa, a także dla innych specjalistów związanych z budownictwem.

Gratuluje Podlaskiej Izbie prężnego i zdecydowanego kierownictwa z Przewodniczącym Ryszardem Dobrowolskim na czele. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniom swoich członków podjęło ono decyzję o wydawaniu „Biuletynu” w ścisłej współpracy z Polskim Związkiem Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Lublin.

Jesteśmy sobie bliscy nie tylko pod względem odległości, mamy także podobne problemy jako województwa przygraniczne. Lubelski Oddział PZITB od lat współpracuje z Oddziałem w Białymstoku. Zawsze odczuwamy życzliwość i serdeczność, staramy się odwzajemniać tym samym.

Kilka tylko Izb w kraju posiada wydawnictwa dla swoich członków. Spośród 32 oddziałów PZITB, nasz oddział jest jedynym wydawcą czasopisma branżowego, o którego kształcie i treści możemy w pełni decydować.

Dla 5 tys. członków LOIB wydaliśmy w tym roku już sześć numerów „Biuletynu”, podpisaliśmy też z Lubelską Izbą umowę na wydawanie dwumiesięcznika (taki cykl wydawniczy uznaliśmy za optymalny nasza Rada Programowa) w 2004 roku.

Czasopismo zostało dość dużą popularność, mamy już kilkaset prenumeratorów. Swoje pozytywne opinie o „Biuletynie” wyrazili m.in. poseł Zbigniew Janowski – przewodniczący Sejmowej Komisji ds. Budownictwa, Wojewoda Lubelski, Marszałek Województwa Lubelskiego, prof. Mieczysław Król, prof. Stanisław Kuś. Także inni czytelnicy w przeprowadzonej ankiecie dobrze ocenili nasze pismo. Mamy nadzieję, że „Biuletyn” stanie się czasopismem popularnym również w województwie podlaskim.

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia wraz z działaczami i członkami PZITB oraz redakcją „Biuletynu” składam Państwu i Państwa bliskim życzenia dużo zdrowia, radości życia, pełnych portfeli zleceń i dużo wzajemnej życzliwości. Wszystko to w obecnych czasach jest ważne i nastroja optymistycznie.

mgr inż. Kazimierz Imbor
Przewodniczący Rady Programowej POIIB
Przewodniczący PZITB O Lublin

Szanowni Państwo!

Już wkrótce obchodzić będziemy Święta Bożego Narodzenia oraz witac Nowy, 2004 Rok.

Z tej okazji życzymy Państwu zdrowia, wszelkiej pomysłowości i pogody ducha – pomimo występujących trudności.

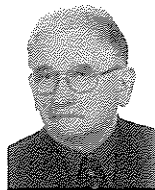
Wszystkim pracującym zawodowo w budownictwie życzymy szybkiej poprawy koniunktury w gospodarce.

Przeżyjcie Państwo te Święta w gronie rodzinnym, w atmosferze ciepła i spokoju.

Redakcja i Przewodniczący Rady POIIB.

ZDANIEM PREZESA...

Koleżanki i Koledzy!

Zgodnie z zapowiedzią zamieszczoną w drugim numerze Informatora Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z października 2003 r., przekazujemy Państwu pierwszy numer „Biuletynu specjalistyczno-informacyjnego budownictwa POIIB”. Na łamach kolejnych biuletynów, ukazujących się co kwartał, informować będziemy Państwa o aktualnych przepisach budowlanych oraz sprawach dotyczących organizacji i pracy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, w tym problemach i pracy Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Prezentując zagadnienia regionalne będziemy się starać o zamieszczanie informacji na temat realizacji największych i charakterystycznych inwestycji województwa podlaskiego.

Wśród zadań Rady Programowej niniejszego Biuletynu założono ponadto prezentowanie tematów poszczególnych branż technicznych skupionych w Izbie.

Za pośrednictwem naszego Biuletynu pragniemy dostarczać członkom POIIB bieżących informacji.

Z ważniejszych wydarzeń z działalności POIIB, które są w trakcie realizacji, należy wymienić:

– przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów na uprawnienia budowlane – po raz pierwszy w trybie znowelizowanej ustawy Prawo budowlane, obowiązującej od 11 lipca 2003 r. Termin ww. egzaminów to 8–12 grudnia 2003 r.

– opracowanie i przyjęcie uchwałą POIIB z dnia 02.12.2003 r. „Regulaminu działalności samopomocowej POIIB”, który obowiązywać będzie od 1 stycznia 2004 r. Zgodnie z zapisami ww. Regulaminu stworzone zostały warunki pomocy naszym członkom lub ich najbliższej rodzinie w przypadkach indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci członka.

W dalszym ciągu zwiększa się liczebność POIIB. Stan na 31 października 2003 r. wynosił 3.153 członków, z tego 2.505 osób posiadało aktualne wpłaty składek członkowskich.

Przewodniczący Rady POIIB
Ryszard Dobrowolski

**Biuro Podlaskiej Okręgowej Izby
Inżynierów Budownictwa**
ul. M.C. Skłodowskiej 2
15-097 Białystok
tel. (0 85) 742 49 30, 742 49 55
fax (0 85) 742 49 45
e-mail: pdl@piib.org.pl

Godziny pracy Biura
poniedziałek: 10⁰⁰-18⁰⁰
wtorek: 8⁰⁰-18⁰⁰
środa: 8⁰⁰-16⁰⁰
czwartek: 8⁰⁰-18⁰⁰
piątek: 8⁰⁰-16⁰⁰

✓ Dyżury w sprawie uprawnień:
wtorki i czwartki od 15¹⁵ do 17¹⁵

✓ Dyżury członków Rady POIIB:
poniedziałki: 15⁰⁰-16³⁰
czwartki: 15³⁰-17⁰⁰

✓ Dyżury Przewodniczącego Komisji
Rewizyjnej Podlaskiej OIIB:
1 i 3 poniedziałki miesiąca
w godz. 16³⁰-17³⁰

✓ Dyżury punktu informacyjnego
w Łomży (budynek NOT,
ul. Polowa 9):
wtorki 15³⁰-17³⁰

✓ Dyżury punktu informacyjnego
w Suwałkach (SBP „Projekt-Suwałki”,
ul. Kościuszki 79):
czwartki – wg grafiku – 15³⁰-17⁰⁰

**Władze Podlaskiej Okręgowej
Izby:**

Przewodniczący Rady Izby
– *Ryszard Dobrowolski*
Z-cy Przewodniczącego
– *Bogdan Laskowski, Karol Jurkowski, Grażyna Sykała*
Sekretarz – *Bogdan Gawrychowski*
Skarbnik – *Stanisław Uściłko*
członek Prezydium
– *Lucyna Huryn*
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
– *Edward Szczurzewski*
Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej – *Bogdan Siuda*
Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego – *Ślawomir Sieńczyło*
Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej – *Janusz Karpiński*

Uprawnienia po nowelizacji

11 lipca 2003 r. weszła w życie zmiana ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, z późniejszymi zmianami). W wyniku nowelizacji uchwalonej 27 marca br. (opublikowanej w Dz. U. Nr 80, poz. 718) nowe brzmienie uzyskały również przepisy regulujące nadawanie uprawnień budowlanych.

Najistotniejsze zmiany w tym zakresie to wyodrębnienie specjalności drogowej i mostowej oraz usunięcie dwukropka w nazwie specjalności „sanitarnej”.

Ponieważ konsekwencje tego faktu dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, drogowej lub mostowej wiążą się ściśle z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 1995 r. Nr 8, poz. 38, z późniejszymi zmianami), zostaną one omówione w dalszej części niniejszego artykułu. W tym miejscu natomiast chciałabym zwrócić uwagę na zmianę w nazwie specjalności „sanitarnej”.

Kilka specjalności w jednej

Dotychczas przepis art. 14 ust. 1 pkt 4 mówił o specjalności „instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń: wodociągowych i kanalizacyjnych, cieplnych, wentylacyjnych i gazowych”. Przepis ten był przedmiotem licznych stosunkowo interpretacji w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (np. w sprawach o sygnaturach akt: IV SA 546/99, IV SA 551/99, IV SA 983/99, IV SA 1218/99, IV SA 1221/99, IV SA 1975/99, OPS 4/02). Odwołując się do reguł wykładni językowej, celowościowej oraz zasad logiki prawniczej w orzecznictwie sądowym prezentowany był pogląd, że przepis art. 14 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane określał nie jedną, ale kilka specjalności, mianowicie:

– specjalność instalacyjną w zakresie sieci, instalacji i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych,

– specjalność instalacyjną w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych,

– specjalność instalacyjną w zakresie sieci, instalacji i urządzeń wentylacyjnych,

– specjalność instalacyjną w zakresie sieci, instalacji i urządzeń gazowych.

Uprawnienia mogły więc być nadawane albo w każdej z tych specjalności odrębnie, albo (po spełnieniu wszystkich niezbędnych warunków) łącznie we wszystkich specjalnościach określonych w tym przepisie.

Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów możliwość taka nie istnieje. Jest jedna specjalność „instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych” i nie można już jej dzielić (na marginesie należy dodać, że zmiana szyku wyrazów, tj. przestawienie słów „wodociągowych i kanalizacyjnych” na koniec przepisu, z punktu prawnego nie ma znaczenia).

Zamknięta droga

Zmiany tej nie można ocenić jako korzystnej. Zgodnie z rozporządzeniem MGPIB z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, wykształcenie uzyskane przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, którego kierunek lub zawód techniczny był określony w sposób odbiegający od przyjętego w rozporządzeniu, podlega indywidualnemu rozpatrzeniu i zakwalifikowaniu przez właściwy organ nadający uprawnienia budowlane, jako wykształcenie odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności. Osoby, których wykształcenie, uzyskane przed 14 lutego 1995 r., tylko w części odpowiada wykształceniu wymaganemu do uży-

regulujących nadawanie uprawnień budowlanych

skania uprawnień w specjalności „sanitarnej” mają obecnie zamkniętą drogę do uprawnień budowlanych (uwaga ta nie dotyczy oczywiście uprawnień do wykonywania pracy na stanowisku majstra). Po drugie, nadrzędnym celem reglamentowania przez prawo działalności w obrębie samodzielnych funkcji technicznych powinno być zagwarantowanie odpowiedniej jakości robót i bezpieczeństwa. Z punktu widzenia odbiorcy usług budowlanych negatywnie odbieram fakt, że osoba, która nie ma doświadczenia w zakresie prac związanych z projektowaniem czy wykonywaniem instalacji gazowych, ma prawo wykonywać samodzielne funkcje techniczne w specjalności obejmującej także te instalacje.

Zmiany w przepisach wykonawczych

Ustawa nie może funkcjonować bez przepisów wykonawczych. Dlatego też, chociaż zmiana do ustawy Prawo budowlane weszła w życie 11 lipca 2003 r., to do momentu wejścia w życie zmian do rozporządzenia MGPIB w sprawie samodzielnych funkcji technicznych, uprawnienia były nadawane na starych zasadach.

Wspomniana wyżej nowelizacja rozporządzenia MGPIB ukazała się w Dzienniku Ustaw Nr 175, poz. 1704 z dnia 8 października 2003 r. i weszła w życie po siedmiu dniach od daty ogłoszenia, tj. 16 października br.

Także ten akt prawny zawiera szereg istotnych zmian. Przede wszystkim, w § 3 ust. 4 znalazł się zapis mówiący, że uprawnienia budowlane do projektowania w specjalnościach:

- drogowej,
- mostowej,
- instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
- instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych stanowią podstawę do sporządzania projektów zagospodarowania działki i terenu, zgodnie z art. 34 ust. 3b ustawy Prawo budowlane.

Ponadto, w związku z przywróceniem specjalności drogowej i mostowej, określony został zakres tych uprawnień.

Uprawnienia budowlane w specjalności drogowej stanowią podstawę do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi: wszelkich dróg kołowych oraz dróg przeznaczonych do ruchu i postoju statków powietrznych, łącznie z typowymi lub powtarzalnymi mostami o długości całkowitej do 10 m i przepustami.

Uprawnienia budowlane w specjalności mostowej stanowią podstawę do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi: mostów, wiaduktów, estakad, kładek, tuneli, przejść podziemnych, przepustów, konstrukcji oporowych, wraz z nieskomplikowanymi odcinkami dróg stanowiących bezpośrednio dojazdy do tych budowli.

Z kolei uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w specjalności drogowej, stanowią podstawę do:

- 1) projektowania:
 - a) dróg wewnętrznych,
 - b) dróg dojazdowych (D), dróg lokalnych (L), dróg zbiorczych (Z), w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie,
 - c) dróg nie przeznaczonych do ruchu naziemnego i postoju statków powietrznych na terenie lotnisk,
 - d) rozbiórek obiektów budowlanych, o których mowa w lit. a–c,

- 2) kierowania robotami budowlanymi przy wykonywaniu obiektów, o których mowa w pkt 1.

Natomiast uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w specjalności mostowej, stanowią podstawę do:

- 1) projektowania:
 - a) budowy, przebudowy i remontu jednonprzęsłowych mostów, wiaduktów, estakad i kładek o rozpiętości przęsła do 20 m,
 - b) budowy mostów składanych według stosownych instrukcji,
 - c) budowy rusztowań i kładek roboczych,
 - d) rozbiórek obiektów budowlanych, o których mowa w lit. a–c nie wymagających uwzględniania wpływów eksploatacji górniczej,

- 2) kierowania robotami budowlanymi przy wykonywaniu obiektów, o których mowa w pkt 1.

Uprawnienia bez ograniczeń

Znowelizowane rozporządzenie zawiera szereg przepisów, które mają na celu niepogarszanie sytuacji osób ubiegających się o uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, drogowej lub mostowej – w stosunku do stanu prawnego obowiązującego przed 11 lipca 2003 r. Stąd uprawnienia budowlane bez ograniczeń w specjalności drogowej i mostowej uprawniają również do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej w ograniczonym zakresie, a uprawnienia bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej uprawniają również do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w specjalności drogowej i mostowej w ograniczonym zakresie.

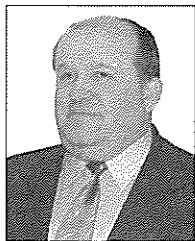
Zmieniony został również Załącznik Nr 1 do omawianego rozporządzenia, zawierający wykaz kierunków wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego w poszczególnych specjalnościach uprawnień budowlanych. Osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunku budownictwo mogą obecnie ubiegać się o uprawnienia budowlane bez ograniczeń aż w trzech specjalnościach: konstrukcyjno-budowlanej, drogowej oraz mostowej. Muszą one jednak pamiętać o przepisie § 6 ust. 3 zdanie pierwsze, który mówi, że cały okres praktyki zawodowej powinien być zgodny ze specjalnością uprawnień budowlanych.

Z wykazu zniknął kierunek studiów o nazwie „ochrona środowiska” i technik ochrony środowiska. Tak więc osoby, które skończyły ochronę środowiska lub mają zawód – technik ochrony środowiska, ale nie złożyły wniosku o nadanie uprawnień budowlanych do 11 lipca 2003 r., nie mogą już ich uzyskać.

Pojawia się natomiast w wykazie technik drogownictwa oraz technik inżynierii środowiska i melioracji. Ta ostatnia zmiana nie oznacza, że rozporządzenie daje technikowi melioracji wodnych możliwość ubiegania się o uprawnienia, ponieważ w wykazie jest mowa o techniku „inżynierii środowiska i melioracji” łącznie.

*mgr prawa Elżbieta Żukowska
Kierownik Biura POIB*

Zapytaj inspektora

W przypadku wątpliwości, co do charakteru planowanego odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia

na budowę, inwestor musi wystąpić z zapytaniem do właściwego organu nadzoru budowlanego.

Zmiany w ustawie Prawo budowlane oraz w przepisach wykonawczych, wydawanych na podstawie tego prawa, dokonują się w ostatnich latach bardzo często. Zmiany te są gruntowne. Niektóre z nich wynikają z konieczności doskonalenia prawa, inne z potrzeby dopasowania nowych aktów prawnych do wymogów Unii Europejskiej.

Kłopotliwe poprawki

Nie wszystkie zmiany zaliczam do udanych. Część niedoskonałości wynika z samej formuły stanowienia prawa. Parlament, wprowadzając zmiany do zaproponowanych przez rząd projektów, nie zawsze widzi skutki wprowadzania tych zmian, co w dalszej konsekwencji zmusza rząd do dokonywania korekt. Tempo zmian przepisów sprawia duże trudności uczestnikom procesu budowlanego. Dlatego też koniecznością staje się systematyczne obserwowanie zmian zachodzących w przepisach. Szczególną rolę widzę tu dla samorządu zawodowego architektów i inżynierów budownictwa. Izby powinny systematycznie szkolić swoich członków, aby podwyższać ich wiedzę prawną. Jednocześnie inżynierów i techników budowlanych nic nie zwalnia z konieczności samokształcenia i śledzenia we własnym zakresie zmian zachodzących w przepisach. Wysoka świadomość prawna uczestników procesu budowlanego ułatwi wnoszenie obiektów budowlanych. Niewłaściwym rozwiązaniem jest także szukanie oszczędności na etapie planowania i projektowania zamierzenia inwestycyjnego. Inwestycja przed jej zaprojektowaniem winna być dobrze przemyślana, a autorem projektu winien być „fachowiec”, a nie twórca najtańszych rozwiązań.

Informacja o odstępstwach

Dobrze sporządzony projekt obiektu budowlanego nie wymaga z reguły dokonywania zmian podczas realizacji obiektu. Od tej reguły bywają jednak wyjątki. Można dokonywać zmiany w trakcie realizacji budowy z zachowaniem zasad określonych ustawą Prawo budowlane na etapie zamierzeń. W dotychczasowych rozwiązaniach prawnych, tj. przed 11 lipca 2003 r., dokonywanie ocen, czy zamierzone odstępstwo od projektu było istotne, czy nie, należało do uczestników procesu budowlanego: kierownika budowy, inspektora nadzoru (jeżeli był ustanowiony) oraz autora projektu. Stanowisko to nie zawsze podzielały organy administracji architektoniczno-budowlanej czy też nadzoru budowlanego w zależności, do którego trafiła sprawa.

Organy nadzoru budowlanego w przypadku stwierdzenia samowolnych istotnych odstępstw od projektu budowlanego wstrzymywały roboty budowlane, co powodowało uchylene pozwolenia na budowę przez organ wydający to pozwolenie. Następstwem tych działań była legalizacja zmian (projekt powykonawczy) i wydanie pozwolenia na wznowienie robót – w przypadku braku innych uchybień. Na inwestorze ciążył wówczas obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Działania te wydłużały proces realizacji obiektu budowlanego, w znacznym stopniu pociągając za sobą wzrost kosztów. Sytuację w tym zakresie utrudniał również brak definicji istotnych odstępstw od projektu.

Z dniem 11 lipca 2003 r. sytuacja w tej mierze znacznie się zmieniła. Pozostała ogólna zasada mówiąca, że istotne odstępstwo od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę jest dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę (art. 36 a ust. 1 ustawy Prawo budowlane). Interpretację odstępstw od projektu – czy są one istotne, czy nie – przekazano organom nadzoru budowlanego. W art. 36 a ust. 3 Prawa budowlanego przyjęto, że inwestor, w przypadku wątpliwości co do charakteru planowanego odstąpienia od zatwierdzonego projektu

budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę, występuje do właściwego organu, dołączając opinię projektanta, o udzielenie informacji, czy odstąpienie to wymaga uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę – przez to pozbawiono uznaniowości uczestników procesu budowlanego. Natomiast właściwy miejscowo organ nadzoru budowlanego udziela odpowiedzi w terminie 14 dni od dnia przedstawienia planowanych rozwiązań. Nie udzielenie informacji w tym terminie jest równoznaczne z uznaniem planowanego odstępstwa za nieistotne.

W dalszym ciągu ustawodawca nie zdefiniował pojęcia odstępstw istotnych. Niemniej jednak w oparciu o dotychczasowe doświadczenia nadzoru budowlanego oraz utrwalone orzecznictwo Naczelny Sąd Administracyjny jako nieistotne odstępstwa określa się takie zmiany, które zgodne są z przepisami prawa budowlanego (w tym i przepisami wykonawczymi), nie zmieniają przeznaczenia obiektu, jego usytuowania, gabarytów, zmiany konstrukcji obiektu i nie wpływają niekorzystnie na ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich. Zatem są to takie zmiany, które nie spowodowałyby odmowy wydania pozwolenia na budowę. Należy więc przyjąć, że nieistotne odstępstwa od zatwierdzonego projektu i udzielonego pozwolenia na budowę to takie zmiany, które nie powodują naruszenia przepisów prawa budowlanego i nie wpływają na treść decyzji o pozwoleniu na budowę, czy zatwierdzenia projektu budowlanego.

Powyższe jest jedynie próbą zdefiniowania tych odstępstw. Lecz ostatnie zdanie i tak należy do organów nadzoru budowlanego.

Zmienione zadania

W znowelizowanym Prawie budowlanym od 11 lipca br. pozbawiono organ administracji architektoniczno-budowlanej możliwości sprawdzenia projektu architektoniczno-budowlanego z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi. Organ ten sprawdza jedynie:

– zgodność projektu zagospodarowania działki z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i wymaganiami ochrony środowiska, wymagania

istotne odstępstwa od projektu budowlanego

mi decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i przepisami, w tym techniczno-budowlanymi;

– kompletności projektu budowlanego i posiadanie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń;

– wykonanie, a w przypadku obowiązku sprawdzenia projektu, także sprawdzenia przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia budowlane.

Tym samym za opracowanie projektu zgodnie z przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej odpowiada projektant. Ostatnie zmiany podkreśliły wagę autora projektu. Z tych zmian oraz z ustawy o prawie autorskim wynika, że żadne zmiany w projekcie budowlanym nie są możliwe bez akceptacji autora projektu.

Jednocześnie nadzór budowlany wzbogacono w nowe kompetencje. I tak Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego z dniem 11.07.2003r. uzyskał uprawnienia do wydawania pozwoleń na użytkowanie w zakresie budownictwa powszechnego. Natomiast pozwolenia na użytkowanie w zakresie dróg krajowych, wojewódzkich, autostrad, lotnisk, obiektów hydrotechnicznych i na terenach zamkniętych oraz kole-

jowych należą do właściwości Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Organy nadzoru budowlanego przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie przeprowadzają obowiązkową kontrolę budowy, której głównym celem jest ustalenie zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym.

Ustawodawca z dniem 1 stycznia 2004 r. nałożył na organy nadzoru budowlanego obowiązek przeprowadzania obowiązkowych kontroli po zawiadomieniu o zakończeniu robót budowlanych na tych obiektach i przed przystąpieniem do ich użytkowania.

Katalog parametrów podlegających sprawdzeniu zawiera art. 59 a Prawa budowlanego. Wykaz obiektów budowlanych, do użytkowania których można przystąpić po przeprowadzeniu przez właściwy organ obowiązkowej kontroli określa Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. Są to między innymi: obiekty sportu i rekreacji, budynki kultury, nauki i oświaty, budynki kultu religijnego, obiekty służby zdrowia, budynki administracji publicznej, mieszkalne wielorodzinne, zakwaterowania tu-

rystycznego, sportu, biurowe, konferencyjne, obiekty handlowe, składowiska odpadów, parkingi, obiekty gospodarki wodnej oraz obiekty mostowe.

Wnioski

Nowe regulacje zapewne nie wyeliminują wszystkich wątpliwości związanych z kwalifikowaniem odstępstw powstających przy wznoszeniu obiektów budowlanych, ale pozwalają w łatwy sposób rozwiązać wątpliwości poprzez uzyskanie stosownej informacji od właściwego organu. W każdej wątpliwej sytuacji w zakresie kwalifikacji odstępstw od projektu budowlanego należy zwracać się do organów nadzoru budowlanego.

Samowolne zmiany nie popłacają, gdyż nadzór budowlany w przypadku ich wykrycia jest zobligowany do wymierzenia dolegliwych kar z art. 59 f Prawa budowlanego oraz wdrożenia postępowania naprawczego.

Nie zapominajmy o autorze projektu. Bez jego zgody nie wolno dokonywać jakichkolwiek zmian w projekcie.

*Jakub Grzegorzczak
Podlaski Wojewódzki Inspektor Nadzoru
Budowlanego*

Opinia w sprawie znaczenia prawnego „kosztorysu ofertowego” wymaganego przy realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane

Jak w umowie o dzieło

Zgodnie z art. 35 ust. 2 i 2a ustawy o zamówieniach publicznych, zamawiający obowiązany jest w odniesieniu do robót budowlanych posiadać dokumentację określającą przedmiot przetargu oraz kosztorys inwestorski - który stanowi podstawę do określania wartości szacunkowej zamówienia na roboty budowlane.

Definicja wartości szacunkowej zawarta jest w art. 2 ust. 1 pkt 8 cytowanej ustawy. Sporządzony kosztorys inwestorski może być również wykorzystany przez zamawiającego w celu określenia przedmiotu zamówienia zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 4 ustawy o zamówieniach publicznych.

Zamawiający, ustalając wynagrodzenie ryczałtowe za realizowane dzieło, decyduje się na konsekwencje charakteru wynagrodzenia ryczałtowego, jako należności ostatecznie ustalonej w konkretnej kwocie w chwili zawierania umowy. Przyjmując zamówienie jako profesjonalista powinien zatem ocenić opłacalność wykonania dzieła za uzgodnione wynagrodzenie, choćby

w chwili zawierania umowy nie można było w pełni przewidzieć niezbędnego „rozmiaru lub kosztów prac”.

Wynagrodzenie „ryczałtowe” definiowane jest w art. 632 § 1 kc, zaś artykuł ten znajduje się w tytule XV kc nazwanym umową o dzieło, natomiast art. 656 kc traktujący o odpowiednim odesłaniu do przepisów o dzieło rozwiązań przewidzianych w tytule XVI – umowa o roboty budowlane – nie przewiduje stosowania art. 632 § 1 kc. Jednak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 28 czerwca 2000 r. IV CKN 70/00 (OSNC 2001, nr 1, poz. 9) rozstrzygnął sprawę o zapłatę za roboty budowlane ustalone i wykonane w trybie zamówienia publicznego, potwierdzając, że skoro „zawarte – w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących wynagrodzenia za roboty budowlane – uregulowania nie są wystarczające do ustawowo zakreślonego przedmiotu tych robót, wylaniające się kwestie wątpliwe powinny być rozstrzygnięte na podstawie przepisów kodeksu cywilnego traktujących o umowie

o dzieło, stosowanych w drodze analogii”. Orzeczeniem tym potwierdził ugruntowaną linię orzecniczą, że umowa o roboty budowlane jest szczególną postacią umowy o dzieło.

Zamawiający nie ma więc żadnych podstaw prawnych, aby w sytuacji, gdy oferent określając w ofercie cenę ryczałtową, jednocześnie w „kosztorysie ofertowym” zawarł kwoty, które w wyniku zsumowania dawały inną wielkość niż określona cena ryczałtowa, mógł odrzucić ofertę na podstawie art. 27a ust. 1 pkt 5 ustawy o zamówieniach publicznych.

Wymóg zamawiającego, aby oferenci wypełniali kwotami kosztorysy ofertowe, może być wykorzystany jedynie w przypadkach określonych w art. 7 ustawy o zamówieniach publicznych przy obliczeniu wynagrodzenia należnego oferentowi z tytułu wykonania części umowy.

*mgr Leszek Klepacki
Konsultant Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
Konsultantów Zamówień Publicznych*

Izba jak urząd

Gościem posiedzenia Zarządu Głównego PZITB, jakie odbyło się 14 października br. w Warszawie, był prezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa prof. **Zbigniew Grabowski**. Poniżej publikujemy fragmenty jego wystąpienia.

O roli PZITB

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa to największa siła motoryczna w Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa. Na 17 Izb Okręgowych aż 15 ma prezesów z PZITB. Związek w największym stopniu przyczynił się do tworzenia Izb i to już na etapie pracy nad ustawą o samorządach zawodowych w budownictwie.

O różnicach pomiędzy Izbą a stowarzyszeniem

Mamy inne zadania niż stowarzyszenia, bo na nas spoczywa obowiązek przeprowadzania egzaminów na uprawnienia, przyznawania tych uprawnień, ale także ich zawieszanie i odbieranie.

Izbie przypada też koordynacja pracy rzeczoznawców budowlanych, za co do niedawna odpowiadali wojewodowie. Do nas

należą działania kontrolne nad właściwym wypełnianiem pracy inżynierów w budownictwie od strony etyki zawodowej. Nie chodzi tu jednak o żaden sąd koleżeński, ale o sąd dyscyplinarny.

Stajemy się centralnym urzędem, co nakłada na nas obowiązek dobrego rozeznania w zakresie prawa. A to, z Prawem budowlanym włącznie, jest stale zmieniane i nowelizowane.

Po 1 maja 2004 roku zacznie obowiązywać dyrektywa o swobodnym przepływie materiałów i usług. Zwiększy się zachodnia konkurencja. Naszym inżynierom potrzebna jest silna zawodowa reprezentacja, która ochroni ich interesy. Będziemy przyjmować do Izby obywateli państw członkowskich UE na podstawie kryteriów obowiązujących u nas.

Niestety, rząd podpisał już z Unią szereg umów bilateralnych w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów wyższych uczelni i innych kwalifikacji. Mówi się też o możliwości uznawania kwalifikacji specjalistów budowlanych z innych państw UE przez urzędników Ministerstwa Infrastruktury a nie komisję kwalifikacyjną w Izbie. Kwestionujemy tego typu rozwiązania.

Wydawnictwa są potrzebne

Wydawnictwa branżowe są teraz wspierane przez poszczególne stowarzyszenia zawodowe. Jeżeli Izba opowie się za obowiązkową składką na czasopisma, to członkowie będą je otrzymywali. A jak dotąd, na obu zjazdach PIIB delegaci nie uchwalili takiej składki.

Mamy jednak statutowy obowiązek podwyższania kwalifikacji zawodowych, czemu może służyć m.in. czytelnictwo prasy zawodowej. O potrzebie komunikowania ważnych treści w środowisku inżynierskim najlepiej świadczy liczba odwiedzin na naszej stronie internetowej, którą miesięcznie przegląda 40 tys. gości.

Inne izby branżowe, np. lekarzy czy prawników wydają własne specjalistyczne pisma. My też dyskutujemy o tym, nawet podjęliśmy decyzję o dofinansowaniu dwóch numerów „Przeglądu Budowlanego”, a niektóre z naszych Izb Okręgowych mają już informatory czy biuletyny, które przybliżają ich członkom problematykę działania samorządu zawodowego w budownictwie.

Opiniowanie projektów pod względem bhp i ergonomii

Bezpieczeństwo i wygoda

W czerwcu bieżącego roku nastąpiła zmiana obowiązującego wcześniej przepisu na nowy w sprawie ogólnych wymagań bhp i ergonomii, stawianych projektom budowlanym (tzw. warunki techniczne, specjalne). Przepisy szczegółowe są tu systematycznie nowelizowane lub wydawane są nowe.

Obowiązkowemu opiniowaniu podlegają projekty nowych obiektów oraz projekty przebudowy całości lub ich części, w których przewidziano pomieszczenia choćby czasowej pracy. Opiniowanie polega na sprawdzeniu przez uprawnionego w danej specjalności rzeczoznawcę zgodności przyjętych rozwiązań projektowych z ogólnymi przepisami bhp oraz szczególnymi warunkami, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia dla danej pracy, w tym zgodności z Polskimi Normami z zakresu bezpieczeństwa. Sprawdzenie obejmuje także, czy przyjęte rozwiązania likwidują lub ograniczają zagrożenia, jakie może spowodować zaprojektowany proces technologiczny produkcji.

Opiniowaniu podlegają wszystkie projekty, zarówno budowlane jak i branżowe. Fakt zaopiniowania danego projektu dokumentowany jest stosowną pieczęcią stawianą na projekcie z wyszczególnieniem numerów specjalności.

Do połowy 1998 roku opinie takie wydawali projektanci – specjaliści ds. bhp. Od czerwca 1998 roku weszły nowe, bardziej rygorystyczne przepisy, które wprowadziły instytucję „rzeczoznawcy ds. bhp i ergonomii”. Aby uzyskać takie uprawnienie należy poddać się egzaminowi przeprowadzanemu przez Państwową Komisję Kwalifikacyjną powołaną przez Głównego Inspektora Pracy.

Powołana Komisja jest ośmioosobowa i odbywa swe posiedzenia dwa lub trzy razy w roku w siedzibie PIP w Warszawie, w miarę napływu zgłoszeń.

Kandydaci na rzeczoznawców ds. bhp mogą ubiegać się o specjalności w danej grupie uprawnień. Łącznie tych specjalności jest aż 21 w czterech rodzajach budownictwa: budownictwo powszechne i komunalne (specjalności od 1.1 do 1.4); budow-

nictwo przemysłowe (specjalności od 2.1 do 2.10); budownictwo rolno-spożywcze (specjalności 3.1 i 3.2); budownictwo specjalistyczne (specjalności od 4.1 do 4.5).

Tak więc dany projekt może opiniować rzeczoznawca posiadający uprawnienia odpowiedniej specjalności. Przykładowo: projekt oczyszczalni ścieków – specjalność 1.3, budownictwo i przemysł materiałów budowlanych – specjalność 2.4, przemysł rolno-spożywczy – specjalność 3.1, zakłady służby zdrowia – specjalność 4.4.

W praktyce występuje nadużywanie w opiniowaniu, polegające na tym, że opiniowanie projektów dokonywane jest przez rzeczoznawców nie posiadających uprawnień w danej specjalności.

Rejestr rzeczoznawców i ich specjalności prowadzi Okręgowy Inspektor Pracy, a egzekwowania stosownych uzgodnień projektów dokonują ustawowo jednostki wydziałów budownictwa (infrastruktury), wydające pozwolenia na budowę.

*prof. dr hab. inż. Mieczysław Król
Rzeczoznawca ds. bhp Członek
Państwowej Komisji Kwalifikacyjnej*

Rzeczoznawca w świetle prawa

Według Prawa Budowlanego jedną z sześciu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie jest rzeczoznawstwo budowlane.

Rzeczoznawcą budowlanym może być osoba, która:

- korzysta w pełni z praw publicznych,
- posiada: dyplom ukończenia wyższej uczelni, uprawnienia budowlane bez ograniczeń oraz co najmniej 10 lat praktyki odbytej po ich uzyskaniu, opinie dwóch rzeczoznawców budowlanych odpowiedniej specjalności.

Właściwy organ samorządu zawodowego, na wniosek zainteresowanego, orzeka w drodze decyzji o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, określając, na podstawie opinii oraz odbytej praktyki, zakres, w którym funkcja rzeczoznawcy budowlanego może być wykonywana. Zakres ten nie może wykraczać poza specjalność techniczno-budowlaną objętą posiadanymi uprawnieniami.

Podstawę do podjęcia czynności rzeczoznawcy budowlanego stanowi dokonanie wpisu w drodze decyzji, do centralnego rejestru rzeczoznawców w budowlanych.

Regulamin postępowania kwalifikacyjnego

Według Regulaminu uchwalanego przez Krajową Radę Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, wydawanie decyzji w sprawie nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego należy do kompetencji Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej PIIB.

Postępowanie Kwalifikacyjne o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego może być przeprowadzone w trybie podstawowym i w trybie przyspieszonym. Przyspieszony tryb postępowania kwalifikacyjnego dotyczy rzeczoznawców ustanowionych w wymienionych w Regulaminie stowarzyszeniach, do dnia 31 grudnia 2002 r.

W podstawowym trybie postępowania kwalifikacyjnego osoba zainteresowana nadaniem tytułu rzeczoznawcy budowlanego składa – za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej właściwej dla miejsca zamieszkania osoby – wniosek do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. Do wniosku należy dołączyć: odpis dyplomu ukończenia szkoły wyższej, odpis uprawnień budowlanych (bez ograniczeń), opinie dwóch rzeczoznawców budowlanych odpowiedniej specjalności, oświadczenie o korzystaniu w pełni z praw publicznych, życiorys zawodowy, potwierdzenie 10-letniej praktyki zawodowej

po uzyskaniu uprawnień budowlanych, dowód wniesienia opłaty za postępowanie kwalifikacyjne, kartę osobową. Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna powołuje Specjalistyczny Zespół Kwalifikacyjny w celu sprawdzenia kompletności złożonych dokumentów. Komisja przeprowadza też z osobą składającą wniosek rozmowę mającą na celu ustalenie zakresu objętego wnioskiem tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Kompletny wniosek wraz z aktami sprawy przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej przesyła do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, która powołuje Specjalistyczny Zespół Kwalifikacyjny w celu rozpatrzenia wniosku Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej. Opinia Specjalistycznego Zespołu Kwalifikacyjnego jest dla Krajowej Komisji podstawą do podjęcia decyzji w sprawie nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego.

W trybie przyspieszonym postępowania kwalifikacyjnego osoba zainteresowana nadaniem tytułu rzeczoznawcy budowlanego składa – za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej właściwej dla miejsca zamieszkania – wniosek do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. Do wniosku należy dołączyć: odpis dyplomu ukończenia szkoły wyższej, odpis uprawnień budowlanych (bez ograniczeń), opinie dwóch rzeczoznawców budowlanych uzyskane w postępowaniu kwalifikacyjnym w stowarzyszeniu, oświadczenie o korzystaniu w pełni z praw publicznych, potwierdzenie 10-letniej praktyki zawodowej po uzyskaniu uprawnień budowlanych, odpis świadectwa nadania tytułu rzeczoznawcy stowarzyszenia, dowód wniesienia opłaty za postępowanie kwalifikacyjne, kartę osobową. Dalsze etapy postępowania przeprowadzane są jak w trybie podstawowym.

Postępowanie kwalifikacyjne prowadzone jest odpłatnie. W podstawowym trybie postępowania kwalifikacyjnego opłata wynosi 25 proc. kwoty przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, ogłoszonego przez Prezesa GUS na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, natomiast w trybie przyspieszonym – 15 proc. kwoty przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale.

Prawa i obowiązki

Uzyskanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego stanowi potwierdzenie najwyższych kwalifikacji zawodowych w budownictwie w danej specjalności techniczno-budowlanej. Rzeczoznawca może działać na terenie ca-

łego kraju, wyłącznie w zakresie i w specjalności techniczno-budowlanej określonej przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną.

Do wykonywania funkcji rzeczoznawcy budowlanego niezbędna jest przynależność do Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Rzeczoznawca budowlany ma prawo: posługiwania się tytułem rzeczoznawcy budowlanego w działalności zawodowej; korzystania z rekomendacji, działalności promocyjnej i pomocy technicznej Izby; korzystania z ochrony prawnej tytułu rzeczoznawcy budowlanego, zapewnionej przez Izbę.

Rzeczoznawca ma obowiązek: swoje opracowania wykonywać rzetelnie i odpowiedzialnie w oparciu o aktualny stan wiedzy i pełne rozeznanie istotnych faktów i okoliczności; poddać weryfikacji własne opracowanie przez niezależnego rzeczoznawcę; podnosić swoje kwalifikacje w formie zorganizowanej przez Izbę lub przy jej aprobacie i indywidualnie.

Opinia, orzeczenie, ekspertyza

Opinia techniczna to opracowanie oparte o te same zasady, co sporządzanie projektów budowlanych. Opisuje, analizuje i ocenia ona spodziewany stan techniczny obiektu budowlanego, opierając się o zasady projektowe.

Orzeczenie techniczne określa, analizuje i interpretuje rzeczywisty stan obiektu. Opracowanie to ma umożliwić sformułowanie wniosków stanowiących odpowiedź na postawione przez zamawiającego pytania w kontekście dalszych zamierzeń w odniesieniu do przedmiotowego obiektu. Do wykonania tego opracowania wykorzystuje się zasady powszechnie dostępne, lecz z pogłębioną analizą, wykraczającą poza stan projektowy.

Ekspertyza budowlana stanowi pewnego rodzaju studium przyczynowo-skutkowe stanu technicznego obiektu. Jest to bardziej złożony przypadek orzeczeń technicznych, w których do oceny stanu rzeczywistego niezbędne są badania i zastosowanie zasad opartych o podstawy naukowe lub naukowo-techniczne.

Odpowiedzialność zawodowa rzeczoznawcy

Rzeczoznawca budowlany ponosi pełną odpowiedzialność za wykonane dzieło autorskie. W ramach odpowiedzialności zawodowej korzysta z ochrony materialnej, wynikającej z ubezpieczenia zbiorowego, prowadzonego przez Izbę lub z ubezpieczenie indywidualnego.

*Prof. dr hab. inż. Czesław Miedziałowski
Członek Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej
Członek Rady POIIB*

Tunel pod torami

inż. Andrzej Skibiński

inż. Ryszard Pankiewicz

Rozmowa z mgr inż. Andrzejem Skibińskim, kierownikiem kontraktu Budimex Dromex S.A. i inż. Ryszardem Pankiewiczem, menadżerem projektu Dro-Konsult Sp. z o.o. o budowie tunelu pod torami PKP na przedłużeniu ul. Ks. J. Popieluszki do ul. Składowej w Białymstoku wraz z budową układu drogowego w rejonie tunelu

• **Od kilku miesięcy, po wykarczowaniu terenu w okolicy budowy nowego tunelu, Białostoczanie mogą oglądać nowo powstający obiekt. Proszę opisać jak będzie wyglądała ta inwestycja po zakończeniu prac.**

– Tunel zaprojektowany jest pod linią PKP Warszawa–Białystok na 175,6 kilometrze trasy. Generalnym wykonawcą inwestycji jest Budimex Dromex S.A.

Tunel będzie stanowił połączenie przedłużonej ul. Ks. Popieluszki z ul. Składową w Białymstoku. Jest on usytuowany po skosie do osi torów pod kątem 67,78 st. Długość tunelu wynosi 173,6 m., a szerokość 47,6 m. W przekroju poprzecznym prostopadłym do osi podłużnej tunelu przewidziane są dwie jezdnie o szerokości 10,5 m każda, z trzema pasami ruchu. Na środku przygotowano miejsca na dwa torowiska tramwajowe z zachowaniem skrajni oraz dwa – usytuowane o 2 m wyżej w stosunku do jezdni – chodniki o szerokości 5,95 m każdy. Będą to ciągi pieszo-jezdne składające się z: chodników i ścieżek rowerowych. Od strony jezdni będą one rozgraniczone murami oporowymi.

W ten sposób utworzony zostanie układ czteronawowy o rozstawie podpór w osiach: 7,3 m + 16,5m + 16,6m + 7,3m. Nad osiami jezdni i chodników zamontowane będzie oświetlenie.

• **A jak będzie rozwiązany dojazd do tunelu?**

– Projekt zakłada od strony Słonecznego Stoku przedłużenie ul. Popieluszki przez zbudowanie jej drugiego pasa, aż do skrzyżowania z ul. Hetmańską. Skrzyżowanie ul. Popieluszki z ul. Hetmańską będzie rozwiązane podobnie jak wyżej krzyżuje się ul. Popieluszki z ul. Sikorskiego. Będzie to centralna wyspa, a organizacją ruchu będzie sterować wielofazowa sygnalizacja świetlna. W przyszłości planowana jest też rozbudowa ul. Hetmańskiej w kierunku ul. Marczukowskiej.

Wylot tunelu będzie usytuowany w ul. Składowej. Nowy tunel niemal oprze się ścianą o stary przejazd pod torami. Powstałe tam skrzyżowanie będzie podobne do funkcjonującego obecnie, jeśli bierzemy pod uwagę tworzące je ulice. Nie będzie to natomiast rondo, lecz trójkątna wyspa z sygnalizacją świetlną.

• **Jest to największa finansowa inwestycja gminy Białystok. Jakie środki zostały zaangażowane w to przedsięwzięcie?**

– Inwestycja współfinansowana jest przez Komisję Europejską (program PHARE), budżet państwa i budżet miasta Białegostoku. Na łączny koszt budowy tunelu wynoszący ok. 13 mln euro składają się: Phare – 4.320.000 euro, budżet państwa – 538.000 euro i budżet miasta 8.160.000 euro.

Projekt drogowy będzie kosztował 4,3 mln euro, a więc: 2.700.000 euro – Phare, 600.000 euro – budżet centralny i 1.000.0000 euro – gmina Białystok.

• **Rejon budowy obejmuje podmokły grunt, co jest niekorzystne do prowadzenia robót. Jakie rozwiązania technologiczne zostały zastosowane, aby poradzić sobie z tym problemem?**

– Główne podpory tunelu, którymi są słupopale, muszą opierać się o grunt nośny. Badania geologiczne wykazały, iż na tym terenie warstwy nośne znajdują się dopiero na ok. 30 m od wierzchu nasypu kolejowego. I to są główne powody prowadzenia tak skomplikowanych prac. Stosujemy tu innowacyjną technologię,

opracowaną specjalnie dla tej inwestycji przez Instytut Badawczy Dróg i Mostów w Warszawie.

• **Na czym polega ta innowacyjna technologia i w jaki sposób prowadzone są prace?**

– Tunel jest budowany w układzie ciągłym ze względu na możliwości zmiany układu torowego w przyszłości. Przez cały czas trwania budowy nie jest zatrzymywany ruch kolejowy. Tunel jest wykonywany na powierzchni, z poziomu zdemontowanej części torowisk.

Prace rozpoczynamy od wiercenia otworów na głębokość ok. 30 m, aż do warstwy gruntu nośnego. Obiekt jest posadowiony na palach dużych średnic (średnica 150 cm). Podczas wykonywania odwiertu w głąb wsuwana jest równocześnie rura, stanowiąca jakby szalunek mającego powstać w tym odwiercie słupopala. Kiedy odwiert osiąga już żądaną głębokość montujemy w nim pręty zbrojeniowe i od dołu zaczyna się podawanie betonu. W miarę jak odwiert wypełnia się betonem, unosi on do góry wody, które były w nim zebrane wraz z zanieczyszczeniami. Wykonywanie jednego pala o wysokości 20–22 m, to proces trwający ok. 12 godz.

Po wstępnym związaniu betonu wyjmowana jest rura „obsadowa” i przystępujemy do montowania słupa prefabrykowanego o średnicy 90 cm i długości 5,25 m. Słup zostaje nierozzerwalnie zakotwiony w głowicy wykonanego wcześniej pala.

Poszczególne słupy łączone są ze sobą tzw. oczepem górnym. Na nich zaś po ustawieniu łożysk wylewamy płyty żelbetowe o grubości 120 cm z rurami spiro o średnicy 80 cm. Dopiero po tych robotach przystępujemy do wybierania gruntu.

Do budowy tunelu wykorzystamy ok. 26.858 msześć. betonu. Powstanie z niego m.in. 186 szt. słupopali, 152 szt. pali o średnicy 150 cm i 14 szt. mniejszych pali o średnicy 120 cm. Policzyliśmy, że łączna długość pali, które tu wykonamy w sumie da 7 km długości. Był tu również stosowany beton specjalistyczny nie wymagający wibrowania lecz samozagęszczający się.

Przyczółki tunelu zostały zaprojektowane jako ciągła palisada. Skrajne podpory wykonuje się drażąc otwory na pale uszczelniające o 120 cm średnicy (jest ich w sumie 150 szt.) i 8,5 m długości. Między nie montujemy szersze pale nośne (150 cm średnicy), które wwiercając się skrawają jednocześnie pale uszczelniające tworząc w ten sposób jednolitą ścianę. Podczas robót wykończeniowych na palisadach zrobione będą ściany dociskowe.

Na budowie pracuje średnio ok. 60 osób. Ponad to zaangażowanych jest wiele specjalistycznych firm podwykonawczych i dużo specjalistycznego sprzętu.

Oficjalnie nowy tunel będzie częścią trasy Kopernikowskiej, stanowiącej południowo-zachodnią obwodnicę Białegostoku. Utworzą ją następujące ulice: Elewatorska (która dlatego dotychczas nie jest remontowana), Popieluszki, Kopernika, Zwierzyniecka aż do Mickiewicza.

Dzięki tej inwestycji nastąpi zupełne przemodelowanie ruchu w mieście.

• Prace budowlane trwają już ponad półtora roku. Kiedy będziemy mogli przejechać nowym tunelem?

– Umowa została podpisana 27 grudnia 2001 roku, a budowę rozpoczęliśmy w styczniu 2002 roku. Nasz kontrakt

z ruchu torów magistralnych Warszawa–Białystok–Grodno. Pociągi jadą na tym odcinku z prędkością 100 km/h. Dla tego etapu budowaliśmy specjalnie tory obejściowe. W kolejnych etapach znajdowały się tory drugorzędne: ruch towarowy i tory rozdzielcze. Z tym jest mniej problemów.

Wraz z końcem listopada zakończyliśmy czwarty etap prac, co stanowi 70 proc. wykonanych robót. Od grudnia zaczęliśmy piąty etap, a jego realizacja będzie zależała już nie tylko od nas. Na przebieg robót będą miały wpływ warunki klimatyczne: jak ostra i długa będzie zima.

Prace w okolicach budowy tunelu

• Co da miastu otwarcie nowego przejścia pod torami?

– Odpowiedź jest jakby oczywista. Trzy największe dzielnice miasta: Słoneczny Stok, Zielone Wzgórza i Leśna Dolina zostaną połączone z centrum. Są to typowo „sypialniane” osiedla, z których mieszkańcy codziennie dojeżdżają do centrum do pracy, czy też do szkół. Każdy z nich zna bolączkę porannych i popołudniowych godzin szczytu, niezrządkiem z zakorkowanym tunelem, w którym wjeżdżają zbyt wysokie pojazdy. Nowy tunel odciąży też wiadukt na ul. Dąbrowskiego, luźniej będzie też na skrzyżowaniu Hetmańskiej i Zwycięstwa.

opiewa na 36 miesięcy. Termin zakończenia prac, którego musimy bezwzględnie dotrzymać, mija w grudniu 2004 roku.

Budowa (prowadzona od strony osiedla Słoneczny Stok) jest podzielona na pięć etapów, gdyż – chcę podkreślić – wszystkie roboty prowadzimy bez zatrzymywania ruchu kolejowego. Cykl każdego etapu wygląda tak: demontaż części torów, które udostępnia nam kolej, budowa fragmentu tunelu, przywrócenie ruchu kolejowego i następny etap począwszy znów od demontażu kolejnego odcinka torów. Ze względu na pracę kolei najtrudniejszy był pierwszy etap. Chodziło bowiem o wykluczenie

W harmonogramie prac datą zakończenia piątego etapu jest sierpień 2004 roku, my sądzimy, że prześwit będzie widać już w maju – czerwcu.

Do końca roku zostanie nam czas na dokończenie inwestycji, czyli prace wykończeniowe w tunelu oraz budowa dróg wraz z poprowadzeniem przez tunel mediów.

Pierwszy przejazd tunelem będzie możliwy w styczniu 2005 roku.

• Życząc powodzenia, dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała *Barbara Klem*

Inżynier budowlany w Unii Europejskiej

Budownictwo jest tą dziedziną działalności gospodarczej, która ma ogromne znaczenie dla poziomu życia ludzi, tworzenia rynków pracy i stabilności społecznej i ekonomicznej. Fakt, że prawie 60 procent majątku trwałego państw Unii Europejskiej pochodzi z inwestycji, że wartość produkcji to około 800 mln ecu, że firmy europejskie realizują 52 proc. światowych inwestycji, powoduje, że zawód inżyniera – twórcy tych sukcesów – jest wszędzie, choć w różny sposób, chroniony prawnie.

Nowe pojęcie certyfikacji zawodowej – to jest określenia uprawnień i jakości, jak to przeniesiono z dziedziny towarów i usług – jest terminem na tyle ogólnym, że pozwala na ujęcie w nim wszelkich różnic występujących w różnych krajach.

Problematyka wzajemnego uznawania kwalifikacji jest w Unii Europejskiej zagadnieniem podstawowym z punktu widzenia mobilności – ruchliwości specjalistów z różnych dziedzin. Działalność inżyniera była dotychczas regulowana starą Dyrektywą 88/49/EEC, obejmującą również inne zawody. Podobnie i usprawniona nowa Dyrektywa 2002/0061 (COD), której podstawowe założenia zostały streszczone w dalszej części artykułu, ma charakter ogólny. Specyfika działalności inżynierów budowlanych jest jednak na tyle szczególna, że powołana została w ramach Europejskiej Rady Inżynierów Budownictwa (ECCE) grupa robocza, której zadaniem jest dostosowanie Dyrektywy do potrzeb inżynierskich.

Przedstawione tutaj materiały i dokumenty są właśnie wynikiem dyskusji tej grupy roboczej.

1. Dyrektywa Parlamentu i Rady Europejskiej nr 2002/0061 (COD) dotycząca uznawania kwalifikacji zawodowych (Streszczenie; numeracja według Dyrektywy)

1.1. Podstawa. Dyrektywa 2001/19/EC w sprawie uznawania zawodowego (luty, maj 2001) przyjęła za podstawę ustalenia Rady dotyczące decyzji pt. „Nowe Europejskie Rynki Pracy, otwarte dla wszystkich z dostępem dla wszystkich”. Oznacza to, że w dziedzinie wzajemnego uznawania zawodów opracowano propozycje bardziej ujednoliconych, przejrzystych i elastycznych przepisów, opartych na bardziej szerokim i otwartym uznawaniu oraz dano pierwszeństwo takim dziedzinom, które umożliwią zainteresowanym obywatelom sprawna, kompletna obsługę i informację. Specjalna grupa robocza powołana w sprawie Kwalifikacji i Mobilności ustaliła w 2001 r., że Unia Europejska i kraje członkowskie do 2005 r. wprowadzą ujed-

noliczony, przejrzysty i elastyczny system uznawania kwalifikacji w określonych zawodach oraz doprowadzą do tego, że będzie on łatwiejszy w stosowaniu, szybszy i bardziej przyjazny dla użytkowników.

1.2. Podstawowy cel. Podstawowym celem propozycji jest: wpływ na elastyczny rynek pracy i usług, bardziej zwarte i uproszczone oraz zbyt liczne przepisy, poprawienie postępowania, jasności i giętkości automatycznego uznawania uprawnień, lepsza administracja i poprawny system informacji i usług, prostszy i bardziej otwarty system przepisów.

1.3. Każdy kraj członkowski ma swoje przepisy, dotyczące kwalifikacji zawodowych. Jedynie wspólne przepisy europejskie mogą spowodować usunięcie dyskryminacji specjalistów.

2. Przedmowa do Dyrektywy

(1) Usunięcie utrudnień swobodnego przemieszczania się osób i usług oraz wzajemne uznawanie dyplomów, certyfikatów i innych dokumentów formalnych.

(2) Swobodne wypełnianie usług wewnątrz społeczności powinno być tak proste jak w każdym indywidualnym kraju członkowskim zgodnie z jego wymaganiami.

(3) Migrant powinien być poddany zawsze procedurze przyjęcia bez dyskryminacji w każdym przypadku, kiedy to jest obiektywnie uzasadnione i właściwe.

(4) Specjalne przepisy powinny ułatwiać uprawianie zawodu na podstawie oryginalnego tytułu uzyskanego w „domu”.

(5) Różniące się przepisy dotyczące usług i osiedlania się powinny być w krótkim czasie ujednolicone.

(6) Zasady i uzasadnienia, które są podstawą różnych systemów uznawania uprawnień powinny nadal obowiązywać, ale powinny być poprawione na podstawie dowodów.

(7) Krajowe kwalifikacje powinny być szanowane, ale tylko na podstawie uzyskanych dyplomów.

(8) Krajowe wymagania dotyczące praktyki muszą być potwierdzone odpowiednim do-

świadczeniem zawodowym, a zbyt krótkie – wymaganie uzupełnienia.

(9) Organizacje zawodowe, które ustaliły wspólną platformę uznawania uprawnień na poziomie europejskim powinny bardziej automatycznie uznawać posiadane licencje.

(10) Biorąc pod uwagę szybkość zmian technologicznych należy nadać większe znaczenie stałemu dokształcaniu zawodowemu.

(11) Poprawienie i uproszczenie wzajemnego uznawania uprawnień nie może być wystarczająco przeprowadzone przez kraje członkowskie, a powinno być dokonane przez Wspólnotę Europejską.

2. Dostosowanie tekstu Dyrektywy 2002/0061 (COD) do potrzeb inżynierów budownictwa (numeracja według Dyrektywy)

2.1. Cel Dyrektywa określa zasady jak przyjmować specjalistów z różnych krajów – członków Unii Europejskiej

2.2. Zakres

2.2.1. Dyrektywa stosuje się do cudzoziemskich inżynierów pracujących za granicą w innych krajach UE.

2.2.2. Każdy kraj członkowski powinien wyrazić zgodę na działalność zawodową obcokrajowców.

2.3. Definicja

2.3.1. Uprawnienia zawodowe są bezpośrednio związane z krajowymi przepisami prawnymi i administracyjnymi.

2.3.2. Uprawnienia zawodowe są gwarantowane przez organizacje zawodowe (izby, stowarzyszenia), zapisane na odpowiedniej liście (np. w UK – ICE).

2.3.3. Świadectwem formalnego zaświadczenia uzyskanego przez kraje nieczłonkowskie Unii jest 3-letni okres ich treningu – dostosowania.

2.4. Efekty uznawania uprawnień

2.4.1. Uznawanie uprawnień zawodowych przez kraje – gospodarzy pozwala migrantom na praktykę na takich samych prawach jakie posiadają inżynierowie krajowi – jeżeli posiadają oni odpowiednie kwalifikacje.

2.4.2. Dla spełnienia zadań, zakres zawodu powinien być taki sam jak w „domu”.

inżyniera budownictwa

2.4.3. Jeżeli działalność zawodowa wymaga szerszego profilu to migrant może uzyskać zgodę wjazdową jedynie do pracy w swoim zakresie kompetencji.

2.5. Zasady wolnego wykonywania usług

2.5.1. Kraj, członek UE nie może ograniczać wolnego spełniania usług, jeżeli:

- spełniający usługi jest legalnie zarejestrowany w swoim kraju,

- ma za sobą przynajmniej dwuletnią praktykę.

2.5.2. Działalność zawodowa jest ograniczona do 16 tygodni w roku.

2.5.3. Usługa będzie poświadczona tytułem zawodowym kraju goszczącego, a jeśli to niemożliwe, kraju rodzinnego.

2.6. Zwolnienia

Kraje goszczące powinny zwolnić wykonującego usługi od:

- autoryzacji przez rejestrację lub członkostwo organizacji zawodowej,

- rejestracji publicznej organizacji przy składaniu rachunków,

- wykonujący usługi powinien na wstępie lub później zgłosić informacje o swoich usługach.

2.7. Punkty informacyjne

2.8. Współpraca administracyjna

Odpowiednie kompetentne władze kraju goszczącego powinny znać legalne podstawy działalności zawodowej migranta. Władze te mają żądać podania punktów informacyjnych w kraju rodzinnym.

2.9. Informacje, jakie powinien otrzymać odbiorca usług

Kraje członkowskie zapewniają uzyskanie dodatkowych informacji na temat:

- wpisu wykonawcy do rejestru handlowego,

- nazwy i adresu kompetentnej władzy nadzorczej,

- stowarzyszenia zawodowego lub podobnej organizacji (izby),

- przyznanej wykonawcy kwalifikacji zawodowej,

- referencji na temat przepisów zawodowych i ich otrzymania. [...]

2.11. Poziomy kwalifikacji

- poziom 1 – zaświadczenie o kompetencji
- poziom 2 – świadectwo – certyfikat
- poziom 3 – dyplom świadczący o ukończeniu krótkiego kursu szkoleniowego

- poziom 4 – dyplom świadczący o pozytywnym ukończeniu średnich kursów (minimum 3 lata, mniej niż 4 lata)

- poziom 5 – dyplom świadczący o ukończeniu wyższego wykształcenia.

2.12. Równoważne warunki uzyskania kwalifikacji

2.13. Warunki uznania

2.13.1. Kraj goszczący wyraża zgodę na działalność zawodową w podobny sposób jak w kraju rodzinnym, jeżeli zawód wymaga tam również posiadania uprawnień. Zaświadczenia o kompetencji powinny być uzyskane w rodzinnym kraju członkowskim i powinny świadczyć przynajmniej o poziomie kwalifikacji „o jeden stopień niżej”.

2.13.2. Te same warunki są stawiane migrantowi nie będącemu jeszcze członkiem Unii, jeżeli pracował on zawodowo przynajmniej dwa lata podczas ostatnich 10 lat. Warunkami są:

- atestacja musi być dana przez kraj, członka UE,

- wykształcenie formalne musi być równoważne co najmniej poziomowi bezpośrednio niższemu od takiego, jakie jest wymagane w kraju goszczącym,

- przybysz musi być przygotowany do wymaganej praktyki zawodowej.

2.14. Wyrównywanie różnic

2.14.1. Nie ma przeszkód, aby wymagać od starającego się o pracę, aby uzupełnił odpowiedni okres adaptacji – przygotowania do trzech lat, lub poddał się testowi sprawdzającemu, jeżeli:

- okres jego edukacji jest krótszy o więcej niż jeden rok od wymaganego w kraju goszczącym

- przedmioty wykształcenia różnią się istotnie,

- uprawnienia uzyskane w kraju rodzinnym nie są ściśle podobne.

2.14.2. Jeżeli zaistnieje taka sytuacja to starający się o pracę może wybrać albo okres adaptacyjny, albo egzamin sprawdzający. Jeżeli kraj goszczący nie daje wyboru takich możliwości, to powinien on zawiadomić kraj pochodzenia migranta i odpowiednią komisję oraz podać przyczyny odmowy.

Jeżeli takie postępowanie nie zostanie przyjęte, Komisja UE może wymagać od kraju członka wycofania się.

2.15. Zniesienie wyrównania różnic na podstawie wspólnych uzgodnień

2.15.1. Organizacje zawodowe mogą poinformować Komisję UE o ich odpowiednich uzgodnieniach, obejmujących zestaw kryteriów kwalifikacji, świadczących o rodzajach kompetencji. Jeżeli Komisja uzna, że zaproponowana podstawa ułatwia wzajemne uznanie kwalifikacji, informuje o tym zainteresowane kraje.

2.15.2. Jeżeli kraj – członek nie uważa, że uznawanie uprawnień jest wystarczająco gwarantowane, powinien o tym zawiadomić Komisję UE. Uznawanie doświadczenia za-

wodowego nie jest w Dyrektywie dostosowane do potrzeb inżynierów budownictwa, jest też w Dyrektywie podane w sposób zbyt skomplikowany. [...]

2.46. Dokumentacja i formalności

2.46.1. Decyzja krajów członkowskich powinna opierać się na ustaleniach przewidzianych w załączniku VII do Dyrektywy. Dokumenty nie mogą być starsze niż trzy miesiące. Dokumenty i informacje w nich zawarte są poufne.

2.46.2. Jeżeli zaistniały szczególne okoliczności, kraje przesyłające dokumenty powinny być o nich poinformowane. Powinny one sprawdzić ich prawdziwość.

2.46.3. Jeśli uzna się za celowe, to podpisany powinien być również wspólny kodeks postępowania zawodowego.

2.47. Procedura wzajemnego uznawania kwalifikacji

2.47.1. Odpowiednia władza kraju goszczącego potwierdza otrzymanie wniosku o pracę.

2.47.2. Procedura rozpatrzenia wniosku powinna być skończona w ciągu trzech miesięcy.

2.48. Stosowanie tytułów

2.48.1. Migranci używają normalnie tytułu zawodowego kraju goszczącego. Jeżeli istnieją ograniczenia, można dodać do tytułu odpowiednie wyjaśnienie.

2.48.2. Jeżeli uprawnienia nadawane są przez stowarzyszenia lub izby, tytuł może być używany tylko wtedy, gdy wnioskodawca jest członkiem tej izby.

Jeżeli izby lub inne organizacje ograniczają kontyngent – liczbę osób w określonej kwalifikacji, muszą się dostosować do art. 3 Dyrektywy.

2.49. Znajomość języka

2.49.1. Inżynierowie korzystający z wzajemnego uznawania uprawnień powinni mieć wystarczającą znajomość języka, który jest niezbędny dla praktyki zawodowej w innym kraju członkowskim.

2.49.2. Kraje członkowskie zapewniają starającym się o pracę możliwość uzyskania znajomości języka.

Prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś

Tekst jest zapisem referatu z seminarium „Inżynier budowlany w Unii Europejskiej”, jakie odbyło się 17–18 października 2003 r. w Warszawie.

Dokończenie w następnym numerze.

Na Wspólnym Rynku

Już podpisany w 1957 roku Traktat Rzymski regulował działania państw zrzeszonych gospodarczo w Europie. Traktat ten zawierał zapisy mówiące o konieczności zastosowania środków mających na celu zbliżenie ustaw rozporządzeń i zarządzeń państw członkowskich (w tym w budownictwie). Państwa członkowskie miały również obowiązek wspierać udoskonalenia zwłaszcza w dziedzinie środowiska pracy, w odniesieniu do zdrowia i bezpieczeństwa pracowników i dążyć do zharmonizowania warunków w tych dziedzinach z zachowaniem postępu.

Dyrektywy – to akty prawne UE, których przepisy państwa członkowskie mają obowiązek wdrożyć do swojego systemu prawnego. Celem dyrektyw unijnych jest ochrona interesów publicznych, zdrowia i bezpieczeństwa osób, ochrona konsumenta, ochrona środowiska i ochrona transakcji handlowych.

Zadaniem dyrektyw jest usuwanie barier handlu między państwami członkowskimi i realizacja idei swobodnego przepływu towarów, usług i pracowników na Wspólnym Rynku. Od 1985 roku w sprawie harmonizacji technicznej i normalizacji, mamy do czynienia z tzw. Dyrektywami nowego podejścia (jest ich obecnie 24). Dyrektywy nowego podejścia zawierają jedynie podstawowe wymagania konieczne do spełnienia przez państwa członkowskie.

Dyrektywy regulujące sferę budownictwa w Unii Europejskiej

- ❖ Dyrektywa nr 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. (tzw. „Dyrektywa budowlana” i dyrektywa uzupełniająca – nowelizująca nr 93/86/EWG;
- ❖ Dyrektywa nr 89/391/EWG – dyrektywa ramowa dotycząca poprawy stanu BHP, oraz dyrektywa nr. 92/57/EWG;
- ♦ Nr 87/404/EWG, 90/488/EWG, 93/68/EWG – proste zbiorniki – ciśnieniowe;
- ♦ Nr 73/23/EWG i 93/68/EWG – sprzęt elektryczny;
- ♦ Nr 90/396/EWG i 93/68/EWG – urządzenia gazowe;
- ♦ Nr 92/42/EWG i 93/68/EWG – kotły wodne;
- ♦ Nr 97/23/WE – urządzenia ciśnieniowe.

W odniesieniu do budownictwa głównym dokumentem harmonizującym ten obszar jest Dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich 89/106/EWG z 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych państw członkowskich dotyczących budownictwa, w tym wyrobów budowlanych (zwana dalej DB). DB ma na celu wyeliminowanie barier technicznych, utrudniających handel wyrobami budowlanymi, poprzez ujednoczenie wymagań stawianych

tym wyrobom oraz określenie zasad ich wprowadzania na wspólny rynek Unii. Jest ona jednocześnie dokumentem o podstawowym znaczeniu unifikacyjnym w UE w odniesieniu do budownictwa. Należy zwrócić uwagę, że DB dotycząca bezpośrednio wyrobów budowlanych i ich swobodnego przepływu na obszarze UE jednocześnie ustala wymagania dla obiektów budowlanych tam wznoszonych, wpływając tym samym na unifikację przepisów techniczno-budowlanych państw członkowskich.

Wymagania podstawowe dla obiektów budowlanych

Zgodnie z DB państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie, aby obiekty budowlane na ich terenie były projektowane i wykonane w sposób, który nie zagraża bezpieczeństwu ludzi, zwierząt i mienia, uwzględniając przy tym, w interesie dobra ogólnego, inne wymagania podstawowe.

W DB sformulowano wymagania podstawowe dla obiektów budowlanych, rozumianych jako budynki i budowle inżynierskie. Wymaganiami podstawowymi są:

□ Bezpieczeństwo konstrukcji

Obiekty budowlane powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby obciążenia mogące na nie działać w trakcie wznoszenia i użytkowania nie prowadziły do:

- zawalenia się całego obiektu lub jego części,
- znacznych odkształceń o niedopuszczalnej wielkości,
- uszkodzenia części obiektów, instalacji lub zamontowanego wyposażenia w wyniku znacznych odkształceń nośnych elementów konstrukcji,

□ Bezpieczeństwo pożarowe

Obiekty budowlane powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby w przypadku pożaru:

- nośność konstrukcji mogła być zapewniona przez założony okres,
- powstawanie i rozprzestrzenianie się ognia i dymu w obiektach było ograniczone,
- rozprzestrzenianie się ognia na sąsiednie obiekty było ograniczone,

- mieszkańcy mogli opuścić obiekt lub być uratowani w inny sposób,
- uwzględnione było bezpieczeństwo ekip ratowniczych.

□ Higiena, zdrowie i środowisko

Obiekty budowlane powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby nie stanowiły zagrożenia dla higieny lub zdrowia mieszkańców lub sąsiadów, w szczególności w wyniku:

- wydzielania się gazów toksycznych,
- obecności szkodliwych cząstek lub gazów w powietrzu,
- emisji niebezpiecznego promieniowania,
- zanieczyszczenia lub zanieczyszczenia wody lub gleby,
- nieprawidłowego usuwania ścieków, dymu lub odpadów w postaci stałej lub ciekłej,
- obecności wilgoci w częściach obiektów lub powierzchniach wewnętrznych obiektów.

□ Bezpieczeństwo użytkowania

Obiekty budowlane powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby w trakcie użytkowania nie stwarzały ryzyka wypadków takich, jak: poślizgnięcia, upadki, zderzenia, oparzenia, porażenia prądem elektrycznym, obrażenia w wyniku eksplozji.

□ Ochrona przed hałasem

Obiekty budowlane powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby hałas, na który narażeni są mieszkańcy lub ludzie znajdujący się w pobliżu, nie przekraczał poziomu stanowiącego zagrożenie dla ich zdrowia oraz pozwalał im spać, odpoczywać i pracować w zadowalających warunkach.

□ Oszczędność energii i izolacja cieplna

Obiekty budowlane i ich instalacje grzewcze, chłodzące i wentylacyjne powinny być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby utrzymać na niskim poziomie ilość energii wymaganej do ich użytkowania, przy uwzględnieniu miejscowych warunków klimatycznych i potrzeb użytkowników.

Obiekt budowlany powinien spełniać wymagania podstawowe przez ekonomicznie uzasadniony okres użytkowania, przy właściwej jego konserwacji. W celu uwzględnienia możliwych różnic geograficznych, klimatycznych, sposobu życia oraz przy stosowanych poziomach zabezpieczeń, mogących występować w skali kraju, regionu lub lokalnie, dla każdego z wymagań podstawowych można ustalać klasy, dotyczące przestrzegania tego wymagania.

Tak sformułowane w DB wymagania podstawowe stanowią punkt odniesienia do powstawania operacyjnych dokumentów normatywnych, jakimi są zharmonizowane europejskie specyfikacje techniczne. W szczególności dokumentami takimi są:

- normy projektowania i wykonania konstrukcji budowlanych (tzw. eurokody),
- normy na wyroby budowlane,
- normy dotyczące badań i klasyfikacji wyrobów budowlanych,
- Europejskie Aprobatach Technicznych.

Określenie wymagań podstawowych dla obiektów budowlanych oraz opracowanie i wdrożenie do systemów prawnych poszczególnych państw członkowskich zharmonizowanych specyfikacji technicznych związanych z tymi wymaganiami, stwarza warunki dla wyeliminowania istniejących barier technicznych. W Polsce uwzględnia to Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane oraz wydane do niej akty wykonawcze i przepisy techniczno-budowlane.

Zasady wprowadzania wyrobów budowlanych na rynek UE

DB określa również zasady i procedury wprowadzania wyrobów budowlanych na wspólny rynek UE:

– wyroby budowlane wprowadzane na rynek UE muszą posiadać takie właściwości użytkowe, aby prawidłowo zaprojektowane i wykonane obiekty budowlane, w których te wyroby zostaną zastosowane, spełniały wymagania podstawowe, określone w DB,

– wymagania dla wyrobów budowlanych nie są określane w samej dyrektywie, ale zawarte są w specyfikacjach technicznych, tj. w normach i aprobatach technicznych,

– zasady przejścia z wymagań podstawowych dla obiektu budowlanego, określonych w DB, na wymagane właściwości użytkowe wyrobów, określane w specyfikacjach technicznych, zawierają dokumenty interpretacyjne, opracowane dla każdego z wymagań podstawowych,

– Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) i Europejska Organizacja Aprobatach Technicznych (EOTA), na podstawie zle-

ceń Komisji Europejskiej, opracowują odpowiednio zharmonizowane normy europejskie (ENH) oraz wytyczne do wydawania europejskich aprobat technicznych (EAT).

– europejskie aprobatach techniczne wydają upoważnione jednostki aprobujące państw członkowskich na podstawie wytycznych EOTA,

– na wspólny rynek europejski mogą być wprowadzone tylko wyroby zgodne ze zharmonizowanymi normami europejskimi, europejskimi aprobatach technicznymi lub krajowymi ustaleniami technicznymi, uznanymi na poziomie UE,

– potwierdzenie zgodności wyrobu budowlanego z właściwą przedmiotowo specyfikacją techniczną powinno być dokonane według systemu oceny zgodności, wskazanego w tej specyfikacji,

– w ocenie zgodności wyrobu budowlanego uczestniczy producent i strona trzecia; zadania producenta i strony trzeciej wynikają ze wskazanego w specyfikacji technicznej systemu oceny zgodności,

– producent, który dokonał oceny zgodności wyrobu ze wskazanym systemem, ma prawo znakowania wyrobu oznakowaniem zgodności CE, świadczącym, że wyrób jest zgodny z DB i może być wprowadzony na wspólny rynek.

Warunkiem koniecznym do wdrażania DB jest przygotowanie zharmonizowanych specyfikacji technicznych. Przewiduje się opracowanie przez Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) i Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki (CENELEC), na podstawie zleceń Komisji Europejskiej, ok. 600 europejskich norm zharmonizowanych na wyroby budowlane oraz ok. 1500 norm na metody badań tych wyrobów. Przewiduje się również opracowanie wytycznych EOTA dla ponad 30 grup wyrobów budowlanych nie objętych normami, które stanowić będą podstawę do wydawania europejskich aprobat technicznych.

Dyrektywa Rady nr 89/106/EWG w polskich przepisach budowlanych

Zgodnie z układem stowarzyszeniowym z Unią Europejską, Polska zobowiązała się do zbliżenia istniejącego, jak również przyszłego ustawodawstwa Polski do ustawodawstwa unijnego, a celem tych działań dostosowawczych jest doprowadzenie do pełnej zgodności polskiego prawa ze standardami wspólnotowymi. Przyjęta koncepcja wdrażania DB ma na celu uzyskanie dla wszystkich uczestników procesu budowlanego, a szczególnie producentów wyrobów budowlanych, możliwie długiego okresu

adaptacyjnego do wdrożenia wymagań i procedur wynikających z tej dyrektywy.

Proces wdrażania DB do polskiego prawa jest i będzie prowadzony na dwóch płaszczyznach:

1. wprowadzania do polskiego systemu prawnego stosownych aktów normatywnych (ustaw i rozporządzeń), transponujących regulacje dyrektywy,

2. bezpośredniego przenoszenia do polskiego systemu prawnego technicznych dokumentów operacyjnych dyrektywy (normy, europejskie aprobatach techniczne, wytyczne EOTA dla europejskich aprobat technicznych).

W polskich przepisach DB pojawiła się po raz pierwszy w 1994 r. w ustawie dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. Podstawowym celem tej ustawy było dostosowanie przepisów budowlanych do warunków gospodarki rynkowej. Uwzględniając jednak również podjętą już wtedy decyzję o wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, ustawa ta rozpoczęła proces wdrażania DB do polskiego prawa, wprowadzając w budownictwie pojęcie wymagań podstawowych dla obiektów budowlanych.

Nowelizacja ustawy Prawo budowlane z dnia 22 sierpnia 1997 r. (Dz. U. nr 89, poz. 414) i wydane na jej podstawie trzy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowiły kolejny etap zbliżania polskich rozwiązań legislacyjnych do wymagań DB. Są to rozporządzenia:

• z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych oraz jednostkowego stosowania wyrobów budowlanych (Dz. U. nr 107, poz. 679),

• z dnia 31 lipca 1998 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wzoru deklaracji zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania (Dz. U. nr 113, poz. 728),

• z dnia 24 lipca 1998 r. w sprawie wyroku wyrobów budowlanych nie mających istotnego wpływu na spełnienie wymagań podstawowych oraz wyrobów wytwarzanych i stosowanych według uznanych zasad sztuki budowlanej (Dz. U. nr 99, poz. 637).

mgr inż. Wiesław Bocheńczyk

Artykuł jest streszczeniem referatu ogłoszonego na uroczystości Dnia Budowlanych 30 września 2003 r. w Lublinie.

O europejskich wymaganiach w sprawie bhp i ochrony zdrowia na budowach napiszemy w następnym numerze.

I. Izby Inżynierów Budownictwa skupiają osoby sprawujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie zgodnie z wymogami prawa budowlanego w specjalnościach: konstrukcyjno-budowlanej, elektrycznej, sanitarnej, drogowej, mostowej.

II. Władze Polskiej Izby Inżynierów:

– Prezes Rady Krajowej – **Zbigniew Grabowski**

– Wiceprezesa – **Andrzej Bratkowski, Zbysław Kalkowski, Wojciech Radomski, Stefan Wójcik**

– Sekretarz – **Janusz Rymśza**

– Zastępca Sekretarza – **Piotr Korczak**

– Skarbnik – **Andrzej Jaworski**

– Zastępca Skarbnika – **Jacek Skarżewski**

– Członkowie Prezydium – **Tadeusz Olichwer, Marian Persona**

– Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej – **Krzyszyna Korniak-Figa**

– Przewodniczący Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej – **Zbigniew Kledyński**

– Przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego – **Aleksander Nowak**

– Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej – **Jan Biliszczuk**

III. Adres Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa: 00-050 Warszawa, ul. Świętokrzyska 14 p. 242, tel. (022) 828 31 89 lub 828 31 90 faks 827 07 51, strona internetowa: www.piib.org.pl, e-mail: biuro@piib.org.pl

IV. Osoby, które nie zostały wpisane na listę członków Izby Budownictwa, a posiadają uprawnienia, mogą starać się o przynależność w późniejszym okresie.

Wymaga to:

– złożenia wniosku o przyjęcie (wzór w internecie) wraz z kopią uprawnień,

– wpłaty wpisowego w wysokości 100 zł na konto Izby Okręgowej.

Po skompletowaniu dokumentów przyjęcia nowych członków Izby dokonuje Rada Okręgowa Izby. Zaświadczenie o przynależności nowi członkowie otrzymają w okresie do dwóch miesięcy od założenia dokumentów.

V. Wpisanie na listę członków Izby pierwszego dnia danego miesiąca będzie możliwe pod warunkiem złożenia i dokonania wpłaty składki członkowskiej według ustalonych zasad, co najmniej 15 dni wcześniej.

VI. Składka członkowska uchwalona na Zjeździe Krajowym wynosi 40 zł miesięcznie. Aby otrzymać zaświadczenie o przynależności do Izby z terminem ważności na 1 rok należy wnieść opłatę 480 zł, w tym 180 zł na konto Izby Krajowej (m.in. na ubezpieczenie) oraz 300 zł na konto Izby Okręgowej.

Chcąc przybliżyć i przypomnieć środowisku fotogrametryczną metodę dokumentowania obiektów, zamieszczamy artykuł jej dotyczący. Mamy nadzieję, że pozwoli on zarówno na zapoznanie się z ogólną wiedzą na temat fotogrametrii, jak również zaprezentują konkretne przykłady jej wykorzystania.

Wielu architektów i projektantów zetknęło się z fotogrametrią, ale na pewno nieliczni mają świadomość tego, czym dysponuje ona w XXI w.

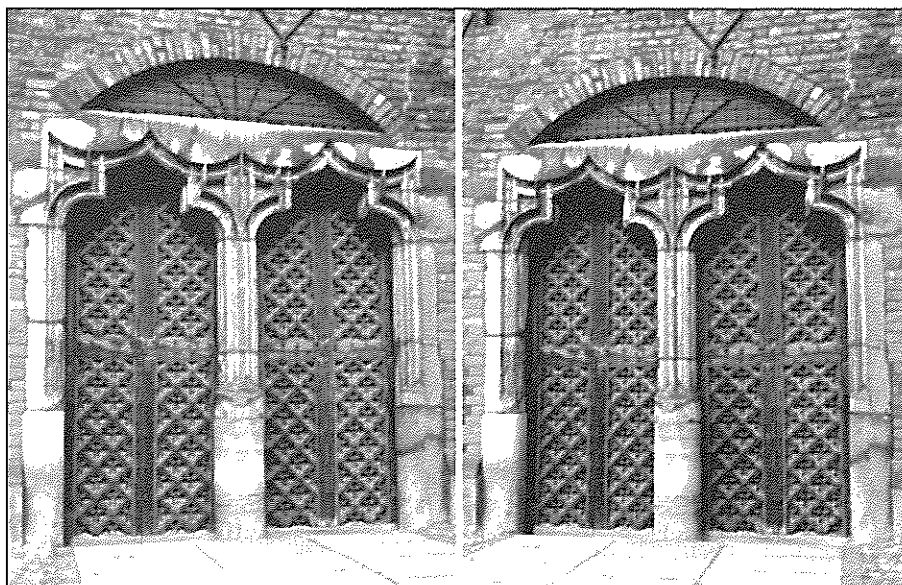
Fotogrametria bez tajemnic

Fotogrametria to metoda odtwarzania rzeczywistych przestrzennych kształtów i wymiarów obiektów na podstawie ich fotografii. Aby uzyskać model fotogrametryczny należy wykonać zdjęcia obiektu z zachowaniem określonych reguł. Opracowywany budynek, jego fragment lub

mencie fotografowania i bardzo precyzyjne wyskalowanie modelu.

Nowoczesne oprogramowanie

Obecnie opracowania fotogrametryczne realizuje się z zastosowaniem specjalistycznego oprogramowania oferującego coraz to większe możliwości w zakresie

nawet duży obiekt przemysłowy trzeba fotografować zawsze z dwóch niezbyt odległych punktów, tworząc pary zdjęć. Już jedna taka para tworzy model przestrzenny – wirtualny.

Otrzymujemy podobny obraz, jak w fotoplastykonie. Na tym właśnie efekcie bazuje fotogrametria, choć do wykonania pomiarów sam przestrzenny obraz nie wystarczy. Aby nasz pomiar był dokładny i odpowiadał rzeczywistości, należy model uwolnić od szczytkowych zniekształceń wprowadzonych przez obiektyw aparatu. Pomiar geodezyjny kilku punktów położonych na obiekcie pozwala na odtworzenie położenia zdjęć w mo-

miaru na przestrzennym modelu, eliminacji zniekształceń, obróbki wyników oraz sposobów ich prezentacji. Sam pomiar fotogrametryczny polega na obrysowaniu interesujących nas krawędzi bezpośrednio na modelu przestrzennym, a wynikiem opracowania są trójwymiarowe rysunki wektorowe akceptowane przez wszystkie systemy dedykowane projektowaniu (CAD).

Szansa w fotografii cyfrowej

Klasyczne zdjęcia fotogrametryczne wykonuje się specjalistycznym, wielkoformatowym (13×18cm) aparatem o niemal idealnej pod względem geometrii optyce.

i czemu służy fotogrametria?

projektowania

Dawniej, aby otrzymać przestrzenny model obiektu, zdjęcia zakładano na urządzenie mechaniczno-optyczne zwane autografem. Obecnie należy je zeskanować na precyzyjnym skanerze fotogrametrycznym i dalszą pracę powierzyć komputerowi. Nową szansą dla fotogrametrii staje się obecnie dynamicznie rozwijająca się fotografia cyfrowa. Pozwala ona na pominięcie wielu czasochłonnych etapów obróbki zdjęć. Nośniki cyfrowe cechuje też duża trwałość zapisanych na nich zdjęć, dzięki czemu nie tracą one jakości wraz z upływem czasu. Na razie jednak zalety te nie rekompensują ceny profesjonalnego sprzętu, który zapewniłby wymaganą jakość i dokładność zdjęć.

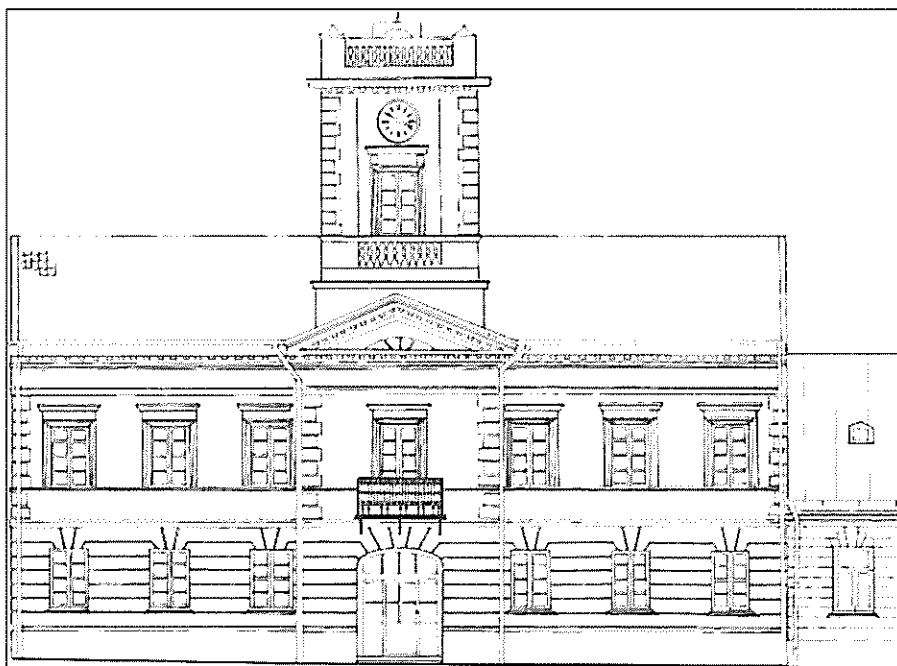
Wysoka jakość pomiaru

Jakie cechy wyróżniają fotogrametrię spośród innych technik dokumentowania obiektów? Niewątpliwie najważniejszą jest wysoka dokładność pomiaru. Zależy ona od wielu czynników. Istotna jest tu technika wykonania zdjęć i jakość użytego w tym celu sprzętu. W następnej kolejności dokładność opracowania zależy od metody przygotowania modelu, możliwości zastosowanego oprogramowania, a w ostatnim etapie od indywidualnych zdolności operatora. Od wykonawcy dokumentacji można jednak żądać spełnienia określonych wymogów jakościowych. Warto więc, wiedzieć, że dla obiektu o wysokości ok. 30 m można oczekiwać średniego błęd pomiaru ok. 1 cm. Dla obiektów małych (do 5 m wysokości) możliwe jest uzyskanie dokładności rzędu 1–2 mm. Taka precyzja, jeszcze do niedawna niemożliwa do uzyskania, jest dziś realna głównie dzięki zastosowaniu w programach do tworzenia modelu coraz bardziej zaawansowanych algorytmów uwzględniających coraz to więcej czynników zniekształcających.

Należy także pamiętać, że zdjęcia fotogrametryczne cechuje zdecydowanie lepsza jakość od fotografii amatorskich. Dlatego też należy żądać ich dołączenia do zamówionej inwentaryzacji. Ważną cechą fotogrametrii jest również szybkość opracowania dokumentacji. Na termin reali-

zacji opracowania nie mają wpływu warunki pogodowe, ponieważ pomiar dokonywany jest kameralnie. Szybciej można też opracować tym sposobem bogato zdobioną elewację, czy detal architektoniczny. Dzięki technikom cyfrowym istnieje też możliwość błyskawicznego wglądu we wcześniej stworzony model w celu uzu-

udokumentować spękania ścian, a także powstałe ubytki. Można wykorzystać ją do opracowania dokumentacji obiektów przemysłowych. Dzięki fotogrametrii można też doskonale wiernie odtworzyć otoczenie planowanej plomby, jak również z dużą precyzją zaprojektować umieszczenie nowych elementów na istniejącym obiekcie.

pełnienia pomiaru, czy też uzyskania wcześniej nie uwzględnionych wymiarów – bez potrzeby wychodzenia w teren.

Wszechstronne zastosowanie

Fotogrametria znajduje szerokie zastosowanie przy sporządzaniu dokumentacji architektonicznych. Doskonale nadaje się do wykonania inwentaryzacji elewacji, szczególnie tych o bogatym i zdobionym detalu. Bardzo łatwo zmierzyć też można wszelkie konstrukcje ażurowe. Technika ta nadaje się też do dokumentowania wnętrz. Dzięki niej łatwiejsze staje się opracowanie miejsc niedostępnych do bezpośredniego pomiaru. W wielu przypadkach fotogrametria eliminuje potrzebę stawiania rusztowań, czy korzystania z podnośników. Doskonale nadaje się do badania odkształceń obiektów. Dzięki niej można szybko

Koszty i techniki

Nie są to oczywiście wszystkie zastosowania tej technologii. Fotogrametria cały czas szuka nowych wyzwań i jest otwarta na wszelkie niekonwencjonalne pomysły. Powszechne jest przekonanie, że fotogrametria jest metodą bardzo kosztowną. Nic bardziej mylnego. Dzięki wykorzystaniu nowych technik koszty można zdecydowanie zmniejszyć. Do każdego obiektu należy podejść jednak indywidualnie. Duże znaczenie dla ceny ma nie tylko wielkość obiektu, ale również stopień jego skomplikowania, to czy zawiera dużo detali i jak szczegółowe i precyzyjne powinno być ich opracowanie.

*Krzysztof Woźniak
Warszawa*

Nadzór Budowlany wyjaśnia

Prezentujemy Państwu pismo Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego do Prezesa Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa w sprawie obowiązku wpisu do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane.

[...] Zgodnie z art. 88a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Z 2000 r., Nr 106, poz. 1126 z późn. zm.), Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego wykonuje zadania określone przepisami prawa budowlanego, a w szczególności prowadzi centralne rejestry osób posiadających uprawnienia budowlane, rzeczników budowlanych oraz osób ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej.

Wpisowi do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane podlegają osoby, które uzyskały uprawnienia na podstawie przepisów obowiązującej ustawy Prawo budowlane i rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Z 1995 r., Nr 8, poz. 38 z późn. zm.), czyli po dniu 14 lutego 1995 r.

Ze względu na zasadę *lex retro non agit*, obowiązek powyższy nie dotyczy osób posiadających uprawnienia budowlane uzyskane na podstawie wcześniejszych przepisów, które chcą wykonywać swoje funkcje w dotychczasowym zakresie.

Zgodnie z art. 104 ustawy Prawo budowlane osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskały uprawnienia budowlane, lub stwierdzenie posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, zachowują uprawnienia do pełnienia tych funkcji w dotychczasowym zakresie.

Osoby te podlegają jedynie obowiązkowi uzyskania wpisu na listę właściwej izby samorządu zawodowego (zob. art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów – Dz. U. Z 2001 r., Nr 5, poz. 42 z późn. zm.).

Tak więc wszystkie osoby, które posiadają uprawnienia budowlane bądź stwierdzenie posiadania przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie wydane na podstawie przepisów obowiązujących przed 1 stycznia 1995 r., zachowały prawo wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie mimo, że nie figurują w centralnym rejestrze prowadzonym przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Zatem, organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego obowiązane do kontrolowania posiadania przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie uprawnień do pełnienia tych

funkcji, powinny sprawdzać, czy osoba wykonująca samodzielną funkcję techniczną w budownictwie na podstawie uprawnień budowlanych uzyskanych przed 1 stycznia 1995 r., jest członkiem właściwej izby samorządu zawodowego, nie mają jednak prawa żądać od takich osób okazania zaświadczenia lub decyzji o wpisie do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, ponieważ powyższe nie znajduje podstawy prawnej.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego
Andrzej Urban

Redakcja odpowiada

Kiedy można mówić o zakończeniu budowy w rozumieniu Prawa budowlanego?

Przepisy ustawy Prawo budowlane nie wyjaśniają, kiedy budowę należy uznać za zakończoną, pomimo tego, że posługują się terminem „dzień zakończenia budowy”.

O zakończeniu budowy, w rozumieniu przepisów ustawy, świadczy spełnienie przez inwestora warunków przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, a w szczególności złożenia zawiadomienia o zakończeniu budowy lub złożenia wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie, o którym mowa w art. 54 ust. 1, art. 55 oraz art. 57 wyżej cytowanej ustawy.

Pojęcie zakończenia budowy jest w istocie terminem techniczno-budowlanym. O zakończeniu budowy obiektu budowlanego mówimy, gdy odpowiada on warunkom, jakie przewiduje prawo budowlane wobec budowy legalnej przy dopełnieniu formalności koniecznych do oddania obiektu do użytkowania. Obiekt powinien być w takim stanie, aby mógł zostać przeprowadzony jego odbiór i by można było przekazać go do normalnej eksploatacji i użytkowania.

Podsumowując – o zakończeniu budowy można mówić, gdy zostaną zrealizowane wszystkie roboty budowlane objęte daną decyzją o pozwoleniu na budowę i zrealizowany obiekt może funkcjonować zgodnie z określonym w tej decyzji przeznaczeniem, a co za tym idzie – są spełnione przesłanki do zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wystąpienia z wnioskiem o pozwolenie na użytkowanie.

Należy jednak zaznaczyć, że przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego może nastąpić przed wykonaniem robót budowlanych, jednak wtedy inwestor zobowiązany jest przed przystąpieniem do użytkowania uzyskać ostateczną decyzję o pozwoleniu na jego użytkowanie (art. 55 ust. 2 pkt 2 ustawy). Właściwy organ wyda decyzję o pozwoleniu na użytkowanie danego obiektu pomimo niewykonania części robót wykończeniowych lub innych robót budowlanych związanych z obiektem. Jeżeli stwierdzi zgodność wykonania obiektu z warunkami zabudowy i zagospodarowania terenu oraz warunkami pozwolenia na budowę oraz uporządkowanie terenu budowy. W wydanym pozwoleniu na użytkowanie organ może określić termin wykonania robót dotąd niezrealizowanych (art. 59 ust. 1 i 3).

BIULETYN SPECJALISTYCZNO-INFORMACYJNY BUDOWNICTWA

ISSN 1730-3605 Nr 1/2003
Nr R. Pr 54/03 PZITB O/Lublin
Nakład: 3000 egz.

Wydawca

Polski Związek Inżynierów i Techników
Budownictwa Oddział Lublin
20-029 Lublin, ul. M. Curie-Skłodowskiej 3/17
tel./fax (0 81) 532 91 29
www.pzitb.org.pl/lublin

Przewodniczący O/PZITB
Kazimierz Imbor

Redakcja

20-029 Lublin,
ul. M. Curie-Skłodowskiej 3 pok. 17 i 19
tel. (0 81) 532 29 66,
tel./fax (0 81) 532 91 29
czynna od pn. do pt. w godz. 8–13

Redaktor naczelny

Joanna Gierak
tel./fax (0 81) 532 91 29
e-mail: j.gierak@interia.pl

Reklama i Marketing

Grażyna Skowrońska
tel. (0 81) 532 29 66,
tel./fax (0 81) 532 91 29

Redakcja w Białymstoku

red. Barbara Klem
ul. M.C. Skłodowskiej 2
15-097 Białystok
tel./fax (0 85) 742 49 55
e-mail: klem@csk.pl

Skład i druk

Przedsiębiorstwo Wydawnicze
Związku Niewidomych „Print 6” Sp. z o.o.
20-218 Lublin, ul. Hutnicza 9
e-mail: print6@protek.pl

Skład Rady Programowej:

mgr inż. Imbor Kazimierz
mgr inż. Dobrowolski Ryszard
mgr inż. Drapa Jerzy
mgr inż. Grzegorzczak Jakub
mgr inż. Huryn Lucyna
inż. Jurkowski Karol Marek
technik budowlany Laskowski Bogdan
prof. dr hab. inż. Miedziałowski Czesław
dr inż. Podkowicz Czesław
mgr inż. Siuda Bogdan
mgr inż. Stokowski Józef
mgr inż. Uściłko Stanisław

Zasady prenumeraty

Aby zamówić prenumeratę „Biuletynu” na 2004 rok wystarczy:

– dokonać pisemnego zamówienia (podać nr NIP i podpisać upoważnienie dla PZITB/Lublin do wystawienia f-ry VAT bez podpisu odbiorcy) i przesłać faksem na numer (081) 532 91 29 lub za pośrednictwem poczty na adres: PZITB O/Lublin, 20-029 Lublin, ul. M.C. Skłodowskiej 3/17,

– wpisać na przelew: Prenumerata „Biuletynu specjalistyczno-informacyjnego budownictwa”.

Koszt calorocznej prenumeraty 4 kolejnych numerów „Biuletynu” wynosi 23 zł (4 x 5,75zł). Należność należy wpłacać na konto PZITB O/Lublin.

Numer konta:

PKO BP II O/Lublin 73 10203150-113370238

☞ Oddany siedem lat temu do użytku budynek Centrum Handlowego Sienny Rynek, usytuowany w centrum Białegostoku. Obiekt jest nie tylko ciekawy architektonicznie, co widać na zdjęciu, ale posiada też ciekawe rozwiązania technologiczne. Funkcjonuje w nim bowiem m.in. system wentylacji z odzyskiem ciepła

☞ Odremontowany budynek NOT w Białymstoku, siedziba m.in. Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Ratusz z wieżą zegarową na Rynku Kościuszki w Białymstoku, wybudowany w 1761 roku. Do II wojny światowej pełnił funkcje handlowe, natomiast wieża była wykorzystywana jako punkt obserwacyjny straży pożarnej. W 1939 roku Rosjanie rozebrali budynek i zamierzali postawić w jego miejscu pomnik Stalina. W latach 1954-1958 przywrócono pierwotny stan obiektu. Obecnie w budynku ratusza mieści się Muzeum Okręgowe

Biuletyn

specjalistyczno-
informacyjny
budownictwa

**Jesteśmy jedynym pismem inżynierów
budownictwa w regionie podlaskim**

**Czyta nas ponad 3 tys. specjalistów różnych branż budownictwa,
skupionych w Podlaskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa**

Są to:

- projektanci**
- rzeczoznawcy**
- kierownicy budów**
- inspektorzy nadzoru**

oraz szefowie firm i przedsiębiorstw budowlanych

**Naszym obecnym i przyszłym Klientom
składamy najlepsze, najcieplejsze
życzenia świąteczne i noworoczne**

Biuro reklamy

**20-029 Lublin, ul. M. C. Skłodowskiej 3/17
tel./fax (081) 532 91 29, 532 29 66**